

ZARZĄDZENIE Nr 108 /2020
Marszałka Województwa Świętokrzyskiego
z dnia 25 maja 2020 r.

w sprawie wprowadzenia Oceny Ryzyka Zawodowego
w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach

Na podstawie art. 226 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz.U. z 2019 r. poz. 1040 z późn. zm.) i w związku z § 39 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz.U. z 2003 r. Nr 169 poz. 1650 z późn. zm.), zarządza się, co następuje:

§ 1

Wprowadza się Ocenę Ryzyka Zawodowego w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2

Zobowiązuje się wszystkich pracowników Urzędu zatrudnionych na poszczególnych stanowiskach:

1. do zapoznania się Oceną Ryzyka Zawodowego oraz potwierdzenia tego faktu własnoręcznym podpisem,
2. do stosowania w codziennej pracy Oceny Ryzyka Zawodowego.

§ 3

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Marszałek Województwa Świętokrzyskiego

Andrzej Bętkowski

(dokument podpisano elektronicznie)

Potwierdzam zgodność kopii z dokumentem elektronicznym:

Znak pisma	GM-VI.120.108.2020
Identyfikator pliku	374771
Nazwa pliku	KW_27772_GM_plik3.DOCX
Wersja pliku	2
Skrót pliku	b67bcfa48972256494bda3dd88d626c1

Wydrukował(a): Agnieszka Lopart-Starmach GM-VI

Data wydruku: 2020-05-25 11:42:37

.....

Podpisane przez:

Andrzej Bętkowski

Marszałek Województwa - Marszałek Województwa Świętokrzyskiego

Data podpisu: 2020-05-25 11:32:28

Numer certyfikatu: 44502453664761453918289622098147171670027235304

Wystawca certyfikatu: Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.

Załącznik do zarządzenia
Marszałka Województwa Świętokrzyskiego
w sprawie wprowadzenia Oceny Ryzyka Zawodowego
w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach

OCENA RYZYKA ZAWODOWEGO

**PRACOWNIKÓW ZATRUDNIONYCH
W URZĘDZIE MARSZAŁKOWSKIM WOJEWÓDZTWA
ŚWIĘTOKRZYSKIEGO W KIELCACH**

Kielce, maj 2020 r.

Celem opracowania jest określenie zagrożeń występujących na stanowiskach pracy oraz ustalenie niezbędnych działań zmierzających do wyeliminowania lub ograniczenia ryzyka zawodowego w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach.

PODSTAWY PRAWNE

1. Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy – **Dział Dziesiąty - Bezpieczeństwo i higiena pracy** (Dz. U. z 2019 r. poz. 1040, z późn. zm.).
2. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w **sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy** (Dz. U. z 2003 r. nr 169 poz. 1650, z późn. zm.).
3. Rozporządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 30 maja 1996 r. w **sprawie przeprowadzania badań lekarskich pracowników, zakresu profilaktycznej opieki zdrowotnej nad pracownikami oraz orzeczeń lekarskich wydawanych do celów przewidzianych w Kodeksie pracy** (Dz. U. z 2016, poz. 2067).
4. Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004 r. w **sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy** (Dz. U. z 2004 r. nr 180 poz. 1860 z późn. zm.).
5. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009 r. w **sprawie ustalania okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy** (Dz. U. z 2009 r. nr 105 poz. 870).
6. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 3 kwietnia 2017r. w **sprawie wykazu prac uciążliwych, niebezpiecznych lub szkodliwych dla zdrowia kobiet w ciąży i kobiet karmiących dziecko piersią** (Dz. U. z 2017 r. poz. 796).
7. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 1 grudnia 1998 r. w **sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy na stanowiskach wyposażonych w monitory ekranowe** (Dz. U. z 1998 r. nr 148 poz. 973).
8. Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 marca 2000 r. w **sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy ręcznych pracach transportowych oraz innych pracach związanych z wysiłkiem fizycznym** (Dz. U. z 2018 r., poz. 1139).
9. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 30 grudnia 2004 r. w **sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy związanej z występowaniem w miejscu pracy czynników chemicznych** (Dz. U. z 2016 r. poz. 1488).
10. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 22 kwietnia 2005 r. w **sprawie szkodliwych czynników biologicznych dla zdrowia w środowisku pracy oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki** (Dz. U. z 2005 r. nr 81 poz. 716, z późn. zm.).
11. **Polska Norma PN-N-18002 - Systemy zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy - ogólne wytyczne do oceny ryzyka zawodowego.**

PODSTAWOWE POJĘCIA I DEFINICJE

ZAGROŻENIE - stan środowiska pracy mogący spowodować wypadek lub chorobę.

IDENTYFIKACJA ZAGROŻENIA - proces rozpoznawania, czy zagrożenie istnieje oraz określania jego charakterystyki.

NARAŻENIE - podleganie oddziaływaniu czynników niebezpiecznych, szkodliwych lub uciążliwych związanych z wykonywaniem pracy.

RYZIKO ZAWODOWE - prawdopodobieństwo wystąpienia niepożądanych zdarzeń związanych z wykonywaną pracą powodujących straty, w szczególności wystąpienia u pracowników niekorzystnych skutków zdrowotnych w wyniku zagrożeń zawodowych występujących w środowisku pracy lub sposobu wykonywania pracy.

OCENA RYZYKA ZAWODOWEGO - proces analizowania ryzyka zawodowego i wyznaczania jego dopuszczalności.

ŚRODKI OCHRONY - środki ochrony zbiorowej, środki ochrony indywidualnej lub inne środki (techniczne lub organizacyjne), stosowane w celu ograniczenia ryzyka zawodowego.

ZDARZENIE POTENCJALNIE WYPADKOWE - zdarzenie niepożądane, które miało miejsce w związku z wykonywaną pracą, nie spowodowało urazu pracownika lub/i uszkodzenia narzędzi pracy, ale w wyniku którego zaistniało prawdopodobieństwo wystąpienia takich skutków.

STANOWISKO PRACY - przestrzeń pracy wraz z wyposażeniem w środki pracy i przedmioty pracy, w której pracownik lub zespół pracowników wykonuje pracę.

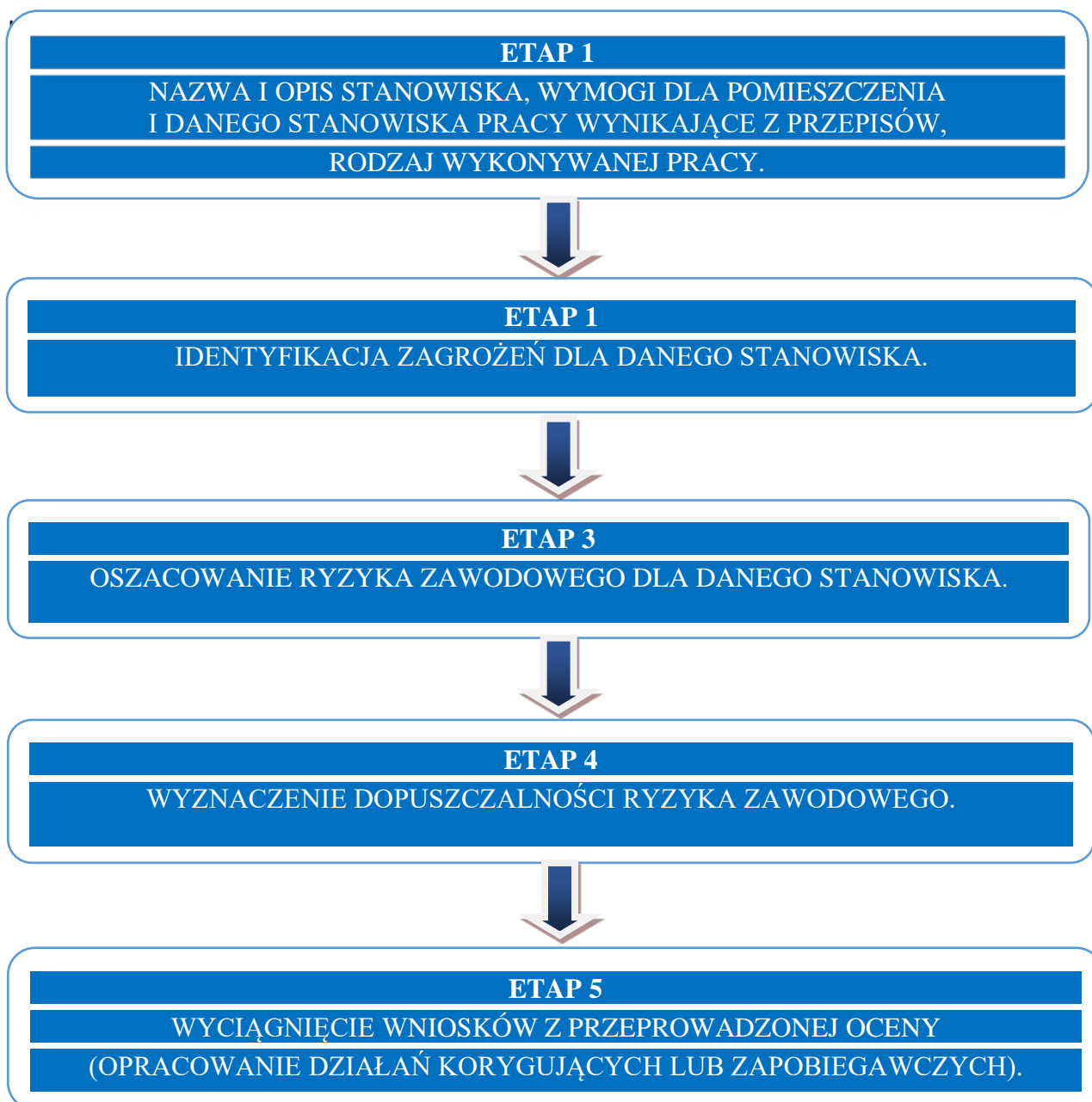
STANOWISKO PRACY STACJONARNE - stanowisko pracy o stałej (zarówno w rozumieniu geograficznym, jak i na terenie zakładu pracy) lokalizacji miejsca wykonywania pracy.

STANOWISKO PRACY NIESTACJONARNE – stanowisko pracy o zmieniającej się (w rozumieniu geograficznym i/lub na terenie zakładu pracy) lokalizacji miejsca wykonywania pracy.

MIEJSCE PRACY - miejsce wyznaczone przez pracodawcę, do którego pracownik ma dostęp w związku z wykonywaniem pracy.

PROCEDURA OCENY RYZYKA

Ocena ryzyka zawodowego w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach została przeprowadzona w oparciu o wymagania Polskiej Normy PN-N-18002. Zgodnie z tą normą przebieg oceny ryzyka składa się z powiązanych ze sobą etapów:

WYMAGANIA OGÓLNE DLA POMIESZCZENIA, STANOWISKA PRACY I PRACOWNIKA

STANOWISKO PRACY

Przez stanowisko pracy rozumie się przestrzeń pracy wraz z wyposażeniem w środki i przedmioty pracy, w której pracownik lub zespół pracowników wykonuje pracę. Racjonalna organizacja stanowiska roboczego powinna zapewnić bezpieczne i łatwe wykonywanie pracy przez odpowiednią ochronę przed czynnikami niebezpiecznymi (urazowymi), szkodliwymi i uciążliwymi (hałas, wibracja, zapylenie, oświetlenie mikroklimat, duże i zbędne obciążenie pracownika).

POMIESZCZENIE PRACY

Pomieszczenia przeznaczone na pobyt pracowników w celu wykonywania czynności konserwacji urządzeń i maszyn (biurowych) produkcyjnych, usługowych, badawczych itp.

W zależności od czasu przebywania pracowników pomieszczenia pracy dzielimy na:

- pomieszczenia **przeznaczone na stały pobyt pracowników** – w przypadku przebywania tych samych pracowników w ciągu doby dłużej niż 4 godziny;
- pomieszczenia **przeznaczone na czasowy pobyt pracowników** – w przypadku przebywania tych samych pracowników w ciągu doby od 2 do 4 godzin;
- pomieszczenia **nieprzeznaczone na pobyt pracowników** – w przypadku gdy łączny czas przebywania tych samych pracowników jest krótszy niż 2 godziny w ciągu doby np. przy pracach dorywczych.

Pomieszczenie jest uważane również za nieprzeznaczone na pobyt ludzi, jeśli:

- łączny czas przebywania tych samych ludzi jest krótszy niż 2 godziny w ciągu doby, a wykonywane czynności mają charakter dorywczy bądź też praca polega na krótkotrwałym przebywaniu związanym z dozorem oraz konserwacją maszyn i urządzeń lub utrzymaniem czystości i porządku;
- mają miejsce prace technologiczne niepozwalające na zapewnienie warunków przebywania osób stanowiących ich obsługę bez zastosowania indywidualnych urządzeń ochrony osobistej i zachowania specjalnego reżimu organizacji pracy.

Odpowiednie wymiary pomieszczeń

Na każdego pracownika powinno przypadać co najmniej 2 m² wolnej powierzchni podłogi oraz co najmniej 13 m³ wolnej objętości pomieszczenia.

Wysokość pomieszczeń stałej pracy, w których nie występują czynniki szkodliwe dla zdrowia, nie może być mniejsza niż:

- 3 m - jeżeli przebywa w nich więcej niż 4 pracowników,
- 2,5 m - jeżeli przebywa w nich nie więcej niż 4 pracowników i na każdego z nich przypada co najmniej 15 m³ wolnej objętości pomieszczenia,
- 2,2 m - w dyżurkach, portierniach, kantorach, kioskach ulicznych oraz kioskach usytuowanych w halach dworcowych, fabrycznych, wystawowych i handlowych, a także w pomieszczeniach usytuowanych na antresolach otwartych do większego pomieszczenia.

Wysokość pomieszczenia stałej pracy, w którym występują czynniki szkodliwe dla zdrowia, powinna być nie mniejsza niż 3,3 m.

Podłogi w pomieszczeniach pracy

W pomieszczeniach oraz na drogach znajdujących się w obiektach budowlanych podłogi powinny być równe, nieśliskie, niepyłące i odporne na ścieranie oraz nacisk, a także przystosowane do łatwego utrzymania w czystości. Jeżeli podłoga jest wykonana z materiału będącego dobrym przewodnikiem ciepła lub jeżeli przy wykonywaniu pracy występuje jej zamoczenie, w przejściach oraz w miejscach do stania i siedzenia powinny znajdować się podesty izolujące od zimna lub wilgoci albo inne środki izolujące. Podesty powinny być stabilne, wytrzymałe, zabezpieczające przed poślizgiem i potknięciem oraz łatwe do utrzymania w czystości.

Przejścia między maszynami/urządzeniami.

Szerokość przejścia powinna wynosić w świetle 0,75 m. W przypadku konieczności jednoczesnego poruszania się 2 osób w przeciwnych kierunkach – szerokość przejść nie powinna być mniejsza niż 1 m.

OŚWIETLENIE

Oświetlenie naturalne

Najlepszym oświetleniem naturalnym jest oświetlenie górne, ponieważ stwarza możliwość równomiernego oświetlenia powierzchni pomieszczenia.

Minimalne warunki oświetlenia boczne w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi określa stosunek powierzchni okien (w świetle ościeżnic) do powierzchni podłogi, który powinien wynosić co najmniej **1:8** (to znaczy 1 m² okna na 8 m² podłogi). Natomiast w innym pomieszczeniu, w którym oświetlenie naturalne jest wymagane ze względów na przeznaczenie – co najmniej **1:12**.

Oświetlenie sztuczne

Niezależnie od oświetlenia dziennego w pomieszczeniach pracy należy zapewnić oświetlenie elektryczne o parametrach zgodnych z Polskimi Normami. Przy ocenie światła sztucznego (elektrycznego) bierze się przede wszystkim pod uwagę:

- natężenie i rodzaj oświetlenia;
- równomierność oświetlenia;
- luminację i kąty ochrony opraw oświetleniowych;
- ograniczenia odbić;
- tętnienia, zmiany aperiodyczne światła;
- oświetlenie bezpieczeństwa;
- oświetlenie ewakuacyjne;
- oświetlenie sztuczne (elektryczne)

Wymagane natężenie oświetlenia w zależności od rodzaju pracy:

- pracownia komputerowa - **500 lx**;
- sale konferencyjne - **500 lx**;
- pomieszczenia biurowe (w całym pomieszczeniu) - **300 lx**;
- pomieszczenia sanitarne - **200 lx**;
- pomieszczenia pomocnicze - **100 lx**;
- schody, korytarze - **150 lx**.

ODPOWIEDNIA TEMPERATURA

W pomieszczeniach pracy należy zapewnić temperaturę odpowiednią do rodzaju wykonywanej pracy (metod pracy i wysiłku fizycznego niezbędnego do jej wykonania) nie niższą niż **14° C**, chyba że względy technologiczne na to nie pozwalają.

W pomieszczeniach pracy, w których jest wykonywana lekka praca fizyczna, w pomieszczeniach biurowych, w pomieszczeniach, w których odbywają się wykłady, konferencje - temperatura nie może być niższa niż **18° C**. Pomieszczenia i stanowiska pracy powinny być zabezpieczone przed niekontrolowaną emisją ciepła w drodze promieniowania, przewodzenia i konwekcji oraz pod napływem chłodnego powietrza z zewnątrz.

WENTYLACJA

We wszystkich pomieszczeniach pracy należy zapewnić wentylację naturalną lub mechaniczną bądź też obie jednocześnie (wentylacje należy zapewnić także w innych pomieszczeniach, które nie mają otwieranych okien). W nieklimatyzowanych pomieszczeniach pracy, niezależnie od wymiany powietrza wynikającej z potrzeb użytkowych i funkcji tych pomieszczeń, bilansu ciepła oraz zanieczyszczeń stałych i gazowych – powinna być zapewniona stała wymiana powietrza nie mniejsza niż 0,5- krotna w ciągu godziny.

SZACOWANIE RYZYKA ZAWODOWEGO W SKALI TRÓJSTOPNIOWEJ DLA KAŻDEGO ZIDENTYFIKOWANEGO ZAGROŻENIA

Tabela nr 1 (źródło: PN-N-18002)

PRAWDOPODOBIENSTWO ZDARZENIA	CIĘŻKOŚĆ NASTĘPSTW		
	MAŁA	ŚREDNIA	DUŻA
MAŁO PRAWDOPODOBNE	MAŁE 1	MAŁE 1	ŚREDNIE 2
PRAWDOPODOBNE	MAŁE 1	ŚREDNIE 2	DUŻE 3
WYSOCE PRAWDOPODOBNE	ŚREDNIE 2	DUŻE 3	DUŻE 3

CIĘŻKOŚĆ NASTĘPSTW

Mała – urazy i choroby niepowodujące długotrwałych dolegliwości i absencji w pracy; są to czasowe pogorszenia stanu zdrowia, takie jak niewielkie stłuczenia i zranienia, podrażnienia oczu, objawy niewielkiego zatrucia, bóle głowy, itp.

Średnia – urazy i choroby powodujące niewielkie, ale długotrwałe lub nawracające okresowo dolegliwości powodujące okresową absencję w pracy; są to np. zranienia, oparzenia II stopnia na niewielkiej powierzchni ciała, alergię skórne, nieskomplikowane złamania, zespoły przeciążeniowe układu mięśniowo-szkieletowego (np. zapalenia ścięgna) itp.

Duża – urazy i choroby powodujące ciężkie i stałe dolegliwości, a nawet śmierć; są to np. oparzenia III stopnia, oparzenia II stopnia dużej powierzchni ciała, amputacje, skomplikowane złamania z następową dysfunkcją, choroby nowotworowe, toksyczne uszkodzenia narządów wewnętrznych i układu nerwowego, zespół wibracyjny, zawodowe uszkodzenia słuchu, astma, zaćma, itp.

PRAWDOPODOBIENSTWO

Mało prawdopodobne – następstwo zagrożeń, które nie powinno wystąpić podczas całego okresu aktywności zawodowej pracownika.

Prawdopodobne – następstwo zagrożeń, które może wystąpić nie więcej niż kilka razy w całym okresie aktywności zawodowej pracownika.

Wysoco prawdopodobne – następstwo zagrożeń, które może wystąpić wielokrotnie w okresie aktywności zawodowej pracownika.

Tabela nr 2 (źródło: PN-N-18002)

WARTOŚĆ WIELKOŚCI CHARAKTERYZUJĄCEJ NARAŻENIE (P)	OSZACOWANIE RYZYKA ZAWODOWEGO
$P > P_{max}$	DUŻE
$P_{max} > P > 0,5 P_{max}$	ŚREDNIE
$P < 0,5 P_{max}$	MAŁE

P_{max} – wartość dopuszczalna wielkości charakteryzującej narażenie (NDS – najwyższego dopuszczalnego stężenia lub NDN - najwyższego dopuszczalnego natężenia).

DOPUSZCZALNOŚĆ RYZYKA ZAWODOWEGO

Tabela nr 3 (źródło: PN-N-18002)

OSZACOWANIE RYZYKA ZAWODOWEGO	DOPUSZCZALNOŚĆ RYZYKA ZAWODOWEGO	NIEZBĘDNE DZIAŁANIA
DUŻE	NIEDOPUSZCZALNE (nieakceptowalne)	Jeżeli ryzyko zawodowe związane jest z pracą już wykonywaną, działania w celu jego zmniejszenia należy podjąć natychmiast. Planowana praca nie może być rozpoczęta do czasu zmniejszenia ryzyka zawodowego do poziomu dopuszczalnego.
ŚREDNIE	DOPUSZCZALNE (akceptowalne i pomijalne)	Zaleca się zaplanowanie i podjęcie działań, których celem jest zmniejszenie ryzyka zawodowego.
MAŁE		Konieczne jest zapewnienie, że ryzyko zawodowe pozostaje co najwyżej na tym samym poziomie.

DOKUMENTACJA OCENY RYZYKA ZAWODOWEGO

**NA STANOWISKU
PRACOWNIK ADMINISTRACYJNO-BIUROWY**

Kielce, maj 2020 r.

MIEJSCE PRACY

Stanowiska pracy pracowników administracyjno-biurowych zlokalizowane są w głównej siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach przy al. IX Wieków Kielc 3 oraz w pomieszczeniach wynajmowanych:

- w budynku AQUA przy al. IX Wieków Kielc 4;
- w budynku przy ul. Sienkiewicza 27;
- w budynku przy ul. Sienkiewicza 63;
- w budynku przy ul. Paderewskiego 34 A;
- w budynku przy ul. Św. Leonarda 1.

Ponadto w pomieszczeniach zlokalizowanych:

- w Skarżysku - Kamiennej przy al. Piłsudskiego 36 lok. 2.8;
- w Sandomierzu przy ul. Mickiewicza 34.

POMIESZCZENIA PRACY

Pomieszczenia biurowe, w których wykonywana jest praca, są odpowiednio oświetlone (oświetlenie dzienne i sztuczne) oraz wentylowane naturalnie i mechanicznie. Podłoga w miejscu pracy jest równa, bez progów między pomieszczeniami, nieśliska. W budynkach znajdują się pomieszczenia higieniczno-sanitarne.

W zależności od metrażu pomieszczenia, pracuje w nich odpowiednio 1-3 i więcej pracowników z zachowaniem wolnej powierzchni 2 m². Wyposażenie pomieszczeń (meble biurowe i sprzęt komputerowy) dostosowane jest do przestrzeni pracy tak, aby zapewnić pracownikowi swobodny dostęp do stanowiska oraz swobodę ruchu wystarczającą do wykonywania pracy w sposób bezpieczny, z uwzględnieniem ergonomii.

W budynkach występują schody pomiędzy piętrami wraz ze spocznikami.

Temperatura wewnątrz budynków utrzymywana jest w granicach 20-28° C, w dni upalne istnieje ryzyko wzrostu temperatury powyżej 28° C.

CHARAKTERYSTYKA PRACY

Przy wykonywaniu pracy na stanowiskach administracyjno-biurowych pracownicy wykorzystują taki sprzęt jak: komputer (monitor, drukarka, klawiatura, mysz itd.), kserokopiarka, skaner, niszczarka, faks, telefon i inny sprzęt techniki biurowej.

Dokumentacja, z której korzystają pracownicy, umieszczona jest w szafach zabudowanych oraz szafach i półkach wolnostojących na podłodze. Pracownicy, aby sięgnąć na wyżej umieszczone półki, mają obowiązek korzystać z drabinek rozstawnych.

W celu realizacji zadań pracownicy poruszają się po terenie urzędu oraz przemieszczają się do pozostałych budynków wymienionych powyżej, a także do innych budynków w ramach wykonywanych czynności służbowych. Pracownicy w ramach obowiązków służbowych wyjeżdżają także w teren poza miejsce pracy w celu załatwienia spraw wynikających z zakresu czynności np.: szkolenia, kursy, kontrole.

Pracownik administracyjno-biurowy pracuje w systemie jednozmianowym, czas pracy wynosi 8 godzin dziennie przez 5 dni w tygodniu, zgodnie z regulaminem pracy.

Praca wykonywana jest w pozycji wymuszonej – siedzącej, ze stałym, dużym dopływem informacji i gotowością do odpowiedzi. Praca przed monitorem ekranowym stanowi ponad połowę dobowego wymiaru czasu pracy.

Głównymi obowiązkami pracownika administracyjno-biurowego jest wprowadzanie i przetwarzanie danych z wykorzystaniem sprzętu komputerowego będącego w jego dyspozycji oraz obsługa innych urządzeń biurowych (kserokopiarka, niszczarka, telefon, fax itp.) w celu realizacji powierzonych zadań. Prowadzenie dokumentacji wg odrębnego zakresu obowiązków (wydawanie decyzji, zarządzeń, podejmowanie uchwał, redagowanie umów itp.) oraz współpraca z innymi pracownikami i podmiotami, a także obsługa petentów.

**KARTA POMIARU RYZYKA ZAWODOWEGO NA STANOWISKU ADMINISTRACYJNO-BIUROWYM
 PODSTAWOWE ZAGROŻENIA**

OGÓLNE RYZYKO ZAWODOWE

Lp.	Zdarzenie, rodzaj zagrożenia	Charakterystyka czynników powodujących zagrożenie oraz możliwych skutków wystąpienia zagrożenia	Prawdopodobieństwo	Ciężkość następstw	Oszacowanie ryzyka	Stosowane środki profilaktyczne
1	2	3	4	5	6	7
1.	Poślizgnięcie, potknięcie się, upadek na tym samym poziomie.	Możliwość potknięcia się, poślizgnięcia się na nierównych, śliskich, powierzchniach dróg komunikacyjnych wewnętrznych i zewnętrznych, nieporządek na stanowisku pracy, odstająca wykładzina. <i>Skutki: skaleczenia, zadrapania, potłuczenia, złamania, zwichnięcia kończyn.</i>	MAŁO PRAWDOPODOBNE	ŚREDNIE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Zachowanie ostrożności podczas przemieszczania się po drogach komunikacyjnych wewnętrznych i zewnętrznych. ◆ Utrzymanie porządku na stanowisku pracy.
2.	Upadek na niższy poziom, np. ze schodów.	Możliwość potknięcia się na nierównych, śliskich, schodach. <i>Skutki: potłuczenia, złamania, zwichnięcia kończyn, wstrząśnięcie mózgu.</i>	MAŁO PRAWDOPODOBNE	ŚREDNIE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Zachowanie ostrożności podczas przemieszczania się po schodach, podtrzymywanie się o barierkę. ◆ Dbanie o czystość na schodach.
3.	Uderzenia, przygniecenia przez swobodny obiekt będący w ruchu (spadający z półki przedmiot).	Upadki przedmiotów, teczek, segregatorów z biurek, szafek, półek w związku z bałaganem na miejscu pracy bądź bezładnym ułożeniem przedmiotów. <i>Skutki: zadrapania, potłuczenia rąk, nóg, głowy (siniaki, guzy).</i>	PRAWDOPODOBNE	MAŁE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Właściwa organizacja stanowisk pracy. ◆ Utrzymywanie porządku w miejscu wykonywania pracy. ◆ Zachowanie ostrożności.
4.	Uderzenia o nieruchome przedmioty (meble, urządzenia).	Możliwość uderzenia o krawędzie mebli biurowych i urządzeń biurowych w związku z ich zagęszczeniem w miejscu pracy. <i>Skutki: zadrapania, potłuczenia rąk, nóg, głowy (siniaki, guzy).</i>	PRAWDOPODOBNE	MAŁE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Właściwa organizacja stanowisk pracy. ◆ Utrzymywanie porządku w miejscu wykonywania pracy. ◆ Zachowanie ostrożności.

5.	Uklucia, przeklucia, przecięcia.	Możliwość skaleczenia, przecięcia podczas używania ostrych przedmiotów np. nożyczek, zszywacza biurowego, rozszywacza itp. <i>Skutki: drobne skaleczenia, otarcia skóry.</i>	PRAWDOPODOBNE	MAŁE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Właściwa organizacja stanowisk pracy. ◆ Zachowanie ostrożności. ◆ Wykonywanie czynności bez pośpiechu.
6.	Podnoszenie, przenoszenie ciężarów.	Sporadyczne przenoszenie paczek z papierem ksero, z materiałami drukowanymi, przenoszenie segregatorów z dokumentami oraz zapakowanych w paczki dokumentów do archiwum. <i>Skutki: przeciążenie kręgosłupa, potłuczenia, uderzenia, ogólne zmęczenie.</i>	MAŁO PRAWDOPODOBNE	MAŁE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Stosowanie zasad bhp obowiązujących podczas wykonywania ręcznych prac transportowych (nieprzekraczanie dopuszczalnych ciężarów). ◆ Równomierne rozkładanie ilości podnoszonych i przewożonych materiałów. ◆ Wykonywanie pracy bez nadmiernego pośpiechu z możliwością organizacji indywidualnych odpoczynków.
7.	Poparzenia termiczne, np. wrzątkiem.	Możliwość poparzenia gorącymi elementami urządzeń technicznych (kuchenka mikrofalowa, ekspres do kawy, czajnik elektryczny) oraz gorącym napojem czy posiłkiem. <i>Skutki: poparzenia termiczne, podrażnienia skóry.</i>	MAŁO PRAWDOPODOBNE	MAŁE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Przestrzeganie instrukcji bhp użytkownika urządzenia. ◆ Wykonywanie czynności bez pośpiechu. ◆ Zachowanie szczególnej ostrożności podczas przenoszenia i spożywania gorących napojów lub posiłków.
8.	Zmienne warunki mikroklimatyczne.	Duża różnica temperatur wewnątrz i na zewnątrz pomieszczeń – wyjścia i wyjazdy służbowe pracowników. Zbyt wysokie temperatury w pomieszczeniach biurowych w okresie letnim. Przeciągi. <i>Skutki: zmęczenie, brak koncentracji przy zbyt wysokich temperaturach, przeziębienie lub przegrzanie organizmu, choroby układu oddechowego.</i>	PRAWDOPODOBNE	MAŁE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Używanie odpowiedniej odzieży do panujących warunków atmosferycznych. ◆ Zapewnienie zimnych lub gorących napoi zależnie od panujących temperatur. ◆ Unikanie przeciągów. ◆ Ograniczenie wyjść na zewnątrz budynków w przypadku ekstremalnych temperatur lub zmiennych warunków pogodowych.
9.	Porażenia prądem elektrycznym w wyniku dotyku pośredniego.	Możliwość porażenia prądem w przypadku posługiwania się uszkodzonym urządzeniem elektrycznym lub w związku z uszkodzeniem izolacji przewodów zasilających urządzenie, czy w związku z uszkodzeniem gniazd wtykowych.	MAŁO PRAWDOPODOBNE	DUŻE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Regularne kontrolowanie (ocena wzrokowa) stanu instalacji – przewodów zasilających urządzenie.

		<p>Porażenie prądem w wyniku zalania cieczą (np. napojem, wodą) przewodów, urządzeń elektrycznych będących pod napięciem.</p> <p><i>Skutki: poparzenia, urazy wewnętrzne, śmierć.</i></p>				<ul style="list-style-type: none"> ◆ Nie używanie uszkodzonego urządzenia zasilanego prądem. ◆ Przestrzeganie instrukcji bhp użytkownika urządzenia elektrycznego.
10.	Pożar lub inne miejscowe zagrożenia.	<p>Możliwość zaprószenia ognia przez osoby palące tytoń w miejscach niedozwolonych bądź przy użyciu otwartego ognia. Zwarcie instalacji elektrycznej, podpalenie, itp.</p> <p><i>Skutki: lekkie i ciężkie poparzenia, złamania, zatrucia i podduszenia dymem, śmierć.</i></p>	MAŁO PRAWDOPODOBNE	DUŻE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Zapoznanie się z instrukcją bezpieczeństwa pożarowego budynku. ◆ Uczestniczenie w praktycznym sprawdzeniu organizacji oraz warunków ewakuacji. ◆ Uczestniczenie w szkoleniach z zakresu ochrony ppoż. ◆ Utrzymywanie sprawności stanu instalacji elektrycznej. ◆ Kontrolowanie sprawności działania systemu sygnalizacji pożaru. ◆ Utrzymywanie w sprawności podręcznego sprzętu ochrony przeciwpożarowej i hydrantów.
11.	Wypadki komunikacyjne (wyjścia i wyjazdy służbowe).	<p>Możliwość wystąpienia wypadku komunikacyjnego pieszego pracownika przemieszczającego się do innych budynków Urzędu drogami i chodnikami użyteczności publicznej, jak i również pracownika i kierowcy korzystających z samochodów osobowych do celów służbowych.</p> <p><i>Skutki: złamania, potłuczenia, zwichnięcia kończyn oraz ciężkie urazy ciała, kalectwo, śmierć.</i></p>	MAŁO PRAWDOPODOBNE	DUŻE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Przestrzeganie przepisów ruchu drogowego. ◆ Wzmoczona uwaga. ◆ Zachowanie ostrożności, szczególnie podczas przechodzenia przez drogi publiczne o dużym natężeniu ruchu samochodowego. ◆ Stosowanie zasady ograniczonego zaufania na drodze. ◆ Stosowanie kamizelek ostrzegawczych.
12.	Nadmierne obciążenie statyczne (wymuszona pozycja ciała - praca siedząca).	<p>Długotrwała praca siedząca podczas pracy przy obsłudze komputera. Zła pozycja siedzenia, źle wyregulowane siedzisko oraz nieprawidłowo ustawiony sprzęt komputerowy oraz biurko.</p> <p><i>Skutki: przeciążenia układu mięśniowo-szkieletowego, bóle szyi, barków, nadgarstka, cierpienie nóg.</i></p>	PRAWDOPODOBNE	MAŁE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Prawidłowe usytuowanie stanowiska pracy - zapewnienie ergonomicznych warunków pracy. ◆ Stosowanie krótkich przerw w pracy celem wyprostowania obciążonego kręgosłupa. ◆ Podczas wykonywania pracy statycznej zmieniać pozycję ciała. ◆ Wykonywać drobne ćwiczenia rozluźniające oraz poprawiające krążenie.

13.	Zmęczenie wzroku związane z obsługą monitorów ekranowych.	Niewłaściwe ustawienie monitora ekranowego oraz złe ustawienie ostrości wyświetlanych kolorów obrazu na ekranie monitora. Nieprawidłowe oświetlenie pomieszczenia stanowiska pracy. <i>Skutki: zmęczenie, lub osłabienie wzroku, bóle głowy, bóle oczu.</i>	PRAWDOPODOBNE	MAŁE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Prawidłowe ustawianie monitora w stosunku do źródeł światła. ◆ W miarę możliwości wykonywanie przerw od patrzenia w monitor ekranowy. ◆ Korzystanie z okularów korygujących wzrok.
14.	Wdychanie szkodliwych substancji chemicznych (przy długotrwałej pracy kserokopiarką, drukarką).	Możliwość wydzielania się, uwalniania się czynników chemicznych z tonerów kserokopiarek, czy drukarek w związku z długotrwałą pracą i ich nagraniem. <i>Skutki: podrażnienie błon śluzowych oczu, nosa, gardła, zmęczenie, osłabienie.</i>	MAŁO PRAWDOPODOBNE	MAŁE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Regularne przerwy podczas wykonywanej pracy przy kserokopiarence, czy drukarce. ◆ Częste wietrzenie pomieszczeń.
15.	Agresja ze strony ludzi.	Kontakt z agresywnymi, roszczeniowymi, niezadowolonymi petentami. Pojawianie się osób z zaburzeniami psychicznymi w Urzędzie, możliwość ataku fizycznego. <i>Skutki: lęki, nerwice, lekkie lub ciężkie urazy różnych części ciała.</i>	MAŁO PRAWDOPODOBNE	ŚREDNIE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Unikanie sytuacji konfliktowych. ◆ Spokojne reagowanie na agresywne zachowania petentów. ◆ Wezwanie ochrony w sytuacji zagrożenia ze strony agresywnej osoby. ◆ Szkolenia w zakresie pracy z trudnym klientem.
16.	Atak zwierząt- pogryzienia.	Kontakt z agresywnymi psami podczas przemieszczania się pracowników po prywatnych posesjach w związku z wykonywanymi czynnościami kontrolnymi. Atak bezpańskich psów. <i>Skutki: rany kłusane, siniaki, krwiaki.</i>	MAŁO PRAWDOPODOBNE	ŚREDNIE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Unikanie wchodzenia na posesje, gdzie biega agresywny pies. ◆ Zachowanie ostrożności. ◆ Spokojne reagowanie na agresywne zachowanie psa. ◆ Zachowanie zasady ograniczonego zaufania. ◆ Stosowanie odzieży i obuwia roboczego/ochronnego.
17.	Użądlenia przez pszczoły, osy i inne owady.	Użądlenia przez owady (pszczoły, osy) podczas prac kontrolnych wykonywanych przez pracowników na terenach zewnętrznych. <i>Skutki: rany po użądleniu, opuchlizna, odczyn alergiczny.</i>	MAŁO PRAWDOPODOBNE	MAŁE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Spokojne reagowanie na pszczoły, osy i inne owady znajdujące się w naszym otoczeniu. ◆ Zachowanie ostrożności. ◆ Zachowanie zasady ograniczonego zaufania.
18.	Stres psychiczny.	Zbyt duże tempo i nadmiar zleconych zadań w stosunku do możliwości pracownika. Nerwowość i pośpiech przy wykonywaniu pracy.	MAŁO PRAWDOPODOBNE	MAŁE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Dostosowanie wymagań do możliwości psychofizycznych pracownika.

		Konflikty międzyludzkie w zespole. Brak współpracy z innymi pracownikami, czy z przełożonym w związku z realizacją obowiązków. <i>Skutki: lęki, nerwice, depresje.</i>				<ul style="list-style-type: none"> ◆ Przestrzeganie norm dotyczących czasu pracy. ◆ Łagodzenie ewentualnych konfliktów w zespole przez przełożonego. ◆ Nawiązanie właściwych relacji interpersonalnych. ◆ Kształtowanie postaw asertywnych. ◆ Szkolenia w zakresie organizacji czasu pracy.
19.	Mobbing.	Niewłaściwe i nieetyczne relacje między pracownikami a przełożonym. Zastraszanie i manipulowanie pracownikami. Wykorzystywanie stanowiska i podległych pracowników do celów prywatnych. <i>Skutki: stres, depresja, choroby psychiczne.</i>	MAŁO PRAWDOPODOBNE	MAŁE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Jasne i zrozumiałe kryteria stawiania zadań oraz oceny ich wykonania. ◆ Sprzyjanie tworzeniu otwartych relacji między pracownikami i przełożonymi, umożliwiających wymianę poglądów. ◆ Łagodzenie ewentualnych konfliktów. ◆ Przestrzeganie zasad kultury osobistej. ◆ Kształtowanie asertywnych postaw wśród pracowników. ◆ Przestrzeganie przyjętych procedur antymobbingowych w Urzędzie.

RYZIKO ZAWODOWE W ZWIĄZKU Z WYSTĘPUJĄCYMI CZYNNIKAMI BIOLOGICZNYMI

LP.	Zdarzenie, rodzaj zagrożenia	Charakterystyka czynników powodujących zagrożenie oraz możliwych skutków wystąpienia zagrożenia	Prawdopodobieństwo	Ciężkość następstw	Oszacowanie ryzyka	Stosowane środki profilaktyczne
1.	Praca w terenach leśnych.	Możliwość ukąszenia przez kleszcza podczas wykonywanej pracy w terenach leśnych. Zakażenie wirusami i bakteriami przenoszonymi przez kleszcze. <i>Skutki: borelioza, kleszczowe zapalenie opon mózgowych.</i>	MAŁO PRAWDOPODOBNE	ŚREDNIE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Stosowanie podczas pracy na terenach zalesionych odzieży ochronnej i obuwia roboczego/ochronnego. ◆ Profilaktyczne szczepienia przeciw kleszczowemu zapaleniu opon mózgowych. ◆ Dokładne obejrzenie całego ciała.

						<ul style="list-style-type: none"> ◆ W razie zauważenia kleszcza na ciele, jak najszybsze usunięcie go z ciała.
2.	Praca w miejscach sprzyjających rozwojowi roztoczy i grzybów (archiwum, pomieszczenia z klimatyzacją).	<p>Możliwość zakażenia grzybami podczas pracy w miejscach, gdzie występuje środowisko sprzyjające ich rozwojowi, np. w archiwum, czy w pomieszczeniach z klimatyzacją. Brak regularnego odgrzybiania klimatyzacji.</p> <p><i>Skutki: alergia, choroby skóry, paznokci, błon śluzowych.</i></p>	MAŁO PRAWDOPODOBNE	MAŁE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Stosowanie odzieży ochronnej i środków ochrony indywidualnej. ◆ Częste mycie rąk. ◆ Dbanie o czystość – regularne sprzątanie pomieszczeń. ◆ Regularne odgrzybianie klimatyzacji w pomieszczeniach klimatyzowanych.
3.	Praca w pomieszczeniach klimatyzowanych, wentylowanych (pomieszczenia biurowe).	<p>Możliwość zakażenia bakterią Legionella w pomieszczeniach klimatyzowanych, wentylowanych, gdzie bakteria ma odpowiednie, ciepłe i wilgotne środowisko do rozwoju.</p> <p><i>Skutki: choroba zw. chorobą legionistów, wysoka gorączka powyżej 39°, ciężkie postaci zapalenia płuc.</i></p>	MAŁO PRAWDOPODOBNE	ŚREDNIE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Właściwa eksploatacja instalacji klimatyzacyjnych, wentylacyjnych w pomieszczeniach biurowych. ◆ Okresowe czyszczenie oraz dezynfekcja instalacji.
4.	Praca w miejscu użyteczności publicznej o dużym skupisku ludzi.	<p>Możliwość zakażenia różnymi wirusami szczególnie w okresie wiosny, jesieni i zimy przy obniżonej odporności, i przy zmiennych warunkach atmosferycznych. Niebezpieczne dla zdrowia i życia powikłania zdrowotne. Zarażenia innymi wirusami drogą powietrzno-kropelkową.</p> <p><i>Skutki: wysoka gorączka, bóle mięśni i stawów, ból gardła, zapalenie górnych dróg oddechowych, zapalenie płuc, zapalenie oskrzeli.</i></p>	PRAWDOPODOBNE	ŚREDNIE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Dbanie o odpowiednią odzież w okresie wiosennym i jesienno-zimowym przy zmiennych warunkach atmosferycznych. ◆ Częste mycie i dezynfekcja rąk. ◆ Profilaktyczne szczepienia na wirusy.

**OGÓLNA OCENA RYZYKA ZAWODOWEGO NA STANOWISKU
ADMINISTRACYJNO-BIUROWYM**

Ryzyko Zawodowe MAŁE dopuszczalne

**PODSUMOWANIE
OCENY RYZYKA ZAWODOWEGO**

Zaleca się stałe monitorowanie ryzyka zawodowego oraz podejmowanie działań profilaktycznych celem utrzymania go na poziomie MAŁYM.

OPRACOWANIE W SKŁADZIE :

1. Zbigniew Walas
2. Agnieszka Piwowarczyk-Sołtys
3. Tomasz Żak
4. Andrzej Skarzyński
5. Sebastian Sz wajnoch
6. Andrzej Michałowski

DOKUMENTACJA OCENY RYZYKA ZAWODOWEGO

NA STANOWISKU KIEROWNICZYM

Kielce, maj 2020 r.

MIEJSCE PRACY

Stanowiska pracy pracowników na stanowiskach kierowniczych zlokalizowane są w głównej siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach przy al. IX Wieków Kielc 3 oraz w pomieszczeniach wynajmowanych:

- w budynku AQUA przy al. IX Wieków Kielc 4;
- w budynku przy ul. Sienkiewicza 27;
- w budynku przy ul. Sienkiewicza 63;
- w budynku przy ul. Paderewskiego 34 A;
- w budynku przy ul. Św. Leonarda 1.

POMIESZCZENIA PRACY

Pomieszczenia biurowe, w których wykonywana jest praca są odpowiednio oświetlone (oświetlenie dzienne i sztuczne) oraz wentylowane naturalnie i mechanicznie. Podłoga w miejscu pracy jest równa, bez progów między pomieszczeniami, nieśliska.

W budynkach znajdują się pomieszczenia higieniczno-sanitarne.

Wyposażenie pomieszczeń (meble biurowe i sprzęt komputerowy) dostosowane jest do przestrzeni pracy tak, aby zapewnić pracownikowi swobodny dostęp do stanowiska oraz swobodę ruchu wystarczającą do wykonywania pracy w sposób bezpieczny, z uwzględnieniem ergonomii.

W budynkach występują schody pomiędzy piętrami wraz z spocznikami.

Temperatura wewnątrz budynków utrzymywana jest w granicach 20-28° C, w dni upalne istnieje ryzyko wzrostu temperatury powyżej 28° C.

CHARAKTERYSTYKA PRACY

Pracownicy na stanowiskach kierowniczych przez większą część czasu planują, organizują i nadzorują pracę podległych im pracowników. Kontrolują przestrzeganie przez pracowników przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy. Odpowiadają za należytą organizację pracy oraz prawidłowe i sprawne wykonywanie zadań. Sprawują nadzór nad prawidłowym przebiegiem wykonywanych planów, wydawanych decyzji, zarządzeń, uchwał.

Osoby zatrudnione na stanowiskach kierowniczych wykonują prace biurowe, pracują przy komputerze. Przy wykonywaniu pracy na tym stanowisku wykorzystują taki sprzęt jak: komputer, kserokopiarka, skaner, faks, telefon i inny sprzęt techniki biurowej.

Pracownik na stanowisku kierowniczym pracuje w systemie jednozmianowym, czas pracy wynosi 8 godzin dziennie przez 5 dni w tygodniu, zgodnie z regulaminem pracy.

Praca wykonywana jest w pozycji wymuszonej – siedzącej, ze stałym, dużym dopływem informacji i gotowością do odpowiedzi. Praca przed monitorem ekranowym stanowi ponad połowę dobowego wymiaru czasu pracy.

Kierownicy w celu realizacji zadań poruszają się po terenie urzędu oraz przemieszczają się do pozostałych budynków wymienionych powyżej, w ramach wykonywanych czynności służbowych. W ramach obowiązków służbowych wyjeżdżają także w teren poza miejsce pracy.

**KARTA POMIARU RYZYKA ZAWODOWEGO NA STANOWISKU KIEROWNICZYM
PODSTAWOWE ZAGROŻENIA**

OGÓLNE RYZYKO ZAWODOWE

Lp.	Zdarzenie, rodzaj zagrożenia	Charakterystyka czynników powodujących zagrożenie oraz możliwych skutków wystąpienia zagrożenia	Prawdopodobieństwo	Ciężkość następstw	Oszacowanie ryzyka	Stosowane środki profilaktyczne
1	2	3	4	5	6	7
1.	Poślizgnięcie, potknięcie się, upadek na tym samym poziomie.	Możliwość potknięcia się, poślizgnięcia się na nierównych, śliskich, powierzchniach dróg komunikacyjnych wewnętrznych i zewnętrznych, nieporządek na stanowisku pracy, odstająca wykładzina. <i>Skutki: skaleczenia, zadrapania, potłuczenia, złamania, zwichnięcia kończyn.</i>	MAŁO PRAWDOPODOBNE	ŚREDNIE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Zachowanie ostrożności podczas przemieszczania się po drogach komunikacyjnych wewnętrznych i zewnętrznych. ◆ Utrzymanie porządku na stanowisku pracy.
2.	Upadek na niższy poziom, np. ze schodów.	Możliwość potknięcia się na nierównych, śliskich, schodach. <i>Skutki: potłuczenia, złamania, zwichnięcia kończyn, wstrząśnięcie mózgu.</i>	MAŁO PRAWDOPODOBNE	ŚREDNIE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Zachowanie ostrożności podczas przemieszczania się po schodach, podtrzymywanie się o barierkę. ◆ Dbanie o czystość na schodach.
3.	Uderzenia, przygniecenia przez swobodny obiekt będący w ruchu (spadający z półki przedmiot).	Upadki przedmiotów, teczek, segregatorów z biurek, szafek, półek w związku z bałaganem na miejscu pracy bądź bezładnym ułożeniem przedmiotów. <i>Skutki: zadrapania, potłuczenia rąk, nóg, głowy (siniaki, guzy).</i>	MAŁO PRAWDOPODOBNE	MAŁE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Właściwa organizacja stanowisk pracy. ◆ Utrzymywanie porządku w miejscu wykonywania pracy. ◆ Zachowanie ostrożności.
4.	Uderzenia o nieruchome przedmioty (meble, urządzenia).	Możliwość uderzenia o krawędzie mebli biurowych i urządzeń biurowych w związku z ich zagęszczeniem w miejscu pracy. <i>Skutki: zadrapania, potłuczenia rąk, nóg, głowy (siniaki, guzy).</i>	MAŁO PRAWDOPODOBNE	MAŁE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Właściwa organizacja stanowisk pracy. ◆ Utrzymywanie porządku w miejscu wykonywania pracy. ◆ Zachowanie ostrożności.

5.	Uklucia, przekłucia, przecięcia.	<p>Możliwość skaleczenia, przecięcia podczas używania ostrych przedmiotów np. nożyczek, zszywacza biurowego, rozszywacza itp.</p> <p><i>Skutki: drobne skaleczenia, otarcia skóry.</i></p>	MAŁO PRAWDOPODOBNE	MAŁE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Właściwa organizacja stanowisk pracy. ◆ Zachowanie ostrożności. ◆ Wykonywanie czynności bez pośpiechu.
6.	Zmienne warunki mikroklimatyczne.	<p>Duża różnica temperatur wewnątrz i na zewnątrz pomieszczeń – wyjścia i wyjazdy służbowe pracowników.</p> <p>Zbyt wysokie temperatury w pomieszczeniach biurowych w okresie letnim. Przeciągi.</p> <p><i>Skutki: zmęczenie, brak koncentracji przy zbyt wysokich temperaturach, przeziębienie lub przegrzanie organizmu, choroby układu oddechowego.</i></p>	PRAWDOPODOBNE	MAŁE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Używanie odpowiedniej odzieży do panujących warunków atmosferycznych. ◆ Zapewnienie zimnych lub gorących napoi zależnie od panujących temperatur. ◆ Unikanie przeciągów. ◆ Ograniczenie wyjść na zewnątrz budynków w przypadku ekstremalnych temperatur lub zmiennych warunków pogodowych.
7.	Porażenia prądem elektrycznym w wyniku dotyku pośredniego.	<p>Możliwość porażenia prądem w przypadku posługiwania się uszkodzonym urządzeniem elektrycznym lub w związku z uszkodzeniem izolacji przewodów zasilających urządzenie, czy w związku z uszkodzeniem gniazd wtykowych.</p> <p>Porażenie prądem w wyniku zalania cieczą (np. napojem, wodą) przewodów, urządzeń elektrycznych będących pod napięciem.</p> <p><i>Skutki: poparzenia, urazy wewnętrzne, śmierć.</i></p>	MAŁO PRAWDOPODOBNE	DUŻE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Regularne kontrolowanie (ocena wzrokowa) stanu instalacji – przewodów zasilających urządzenie. ◆ Nie używanie uszkodzonego urządzenia zasilanego prądem. ◆ Przestrzeganie instrukcji bhp użytkownika urządzenia elektrycznego.
8.	Pożar lub inne miejscowe zagrożenia.	<p>Możliwość zaprószenia ognia przez osoby palące tytoń w miejscach niedozwolonych bądź przy użyciu otwartego ognia. Zwarcie instalacji elektrycznej, podpalenie, itp.</p> <p><i>Skutki: lekkie i ciężkie poparzenia, złamania, zatrucia i podduszenia dymem, śmierć.</i></p>	MAŁO PRAWDOPODOBNE	DUŻE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Zapoznanie się z instrukcją bezpieczeństwa pożarowego budynku. ◆ Uczestniczenie w praktycznym sprawdzeniu organizacji oraz warunków ewakuacji. ◆ Uczestniczenie w szkoleniach z zakresu ochrony ppoż. ◆ Utrzymywanie sprawności stanu instalacji elektrycznej. ◆ Kontrolowanie sprawności działania systemu sygnalizacji pożaru. ◆ Utrzymywanie w sprawności podręcznego sprzętu ochrony przeciwpożarowej i hydrantów.

9.	Wypadki komunikacyjne (wyjścia i wyjazdy służbowe).	<p>Możliwość wystąpienia wypadku komunikacyjnego pieszego pracownika na stanowisku kierowniczym przemieszczającego się drogami i chodnikami użyteczności publicznej w celu realizacji obowiązków, jak i korzystającego z samochodu osobowego do celów służbowych, czy wyjeżdżającego w delegację.</p> <p><i>Skutki: złamania, potłuczenia, zwichnięcia kończyn oraz ciężkie urazy ciała, kalectwo, śmierć.</i></p>	MAŁO PRAWDOPODOBNE	DUŻE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Przestrzeganie przepisów ruchu drogowego. ◆ Wzmoczona uwaga. ◆ Zachowanie ostrożności, szczególnie podczas przechodzenia przez drogi publiczne o dużym natężeniu ruchu samochodowego. ◆ Stosowanie zasady ograniczonego zaufania na drodze. ◆ Stosowanie kamizelek ostrzegawczych.
10.	Nadmierne obciążenie statyczne (wymuszona pozycja ciała - praca siedząca).	<p>Długotrwała praca siedząca podczas pracy przy obsłudze komputera. Zła pozycja siedzenia, źle wyregulowane siedzisko oraz nieprawidłowo ustawiony sprzęt komputerowy oraz biurko.</p> <p><i>Skutki: Przeciężenia układu mięśniowo-szkieletowego, bóle szyi, barków, nadgarstka, cierpięcie nóg.</i></p>	PRAWDOPODOBNE	MAŁE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Prawidłowe usytuowanie stanowiska pracy - zapewnienie ergonomicznych warunków pracy. ◆ Stosowanie krótkich przerw w pracy celem wyprostowania obciążonego kręgosłupa. ◆ Podczas wykonywania pracy statycznej zmieniać pozycję ciała. ◆ Wykonywać drobne ćwiczenia rozluźniające oraz poprawiające krążenie.
11.	Zmęczenie wzroku związane z obsługą monitorów ekranowych.	<p>Niewłaściwe ustawienie monitora ekranowego oraz źle ustawienie ostrości wyświetlanych kolorów obrazu na ekranie monitora. Nieprawidłowe oświetlenie pomieszczenia stanowiska pracy.</p> <p><i>Skutki: zmęczenie, lub osłabienie wzroku, bóle głowy, bóle oczu.</i></p>	PRAWDOPODOBNE	MAŁE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Prawidłowe ustawianie monitora w stosunku do źródeł światła. ◆ W miarę możliwości wykonywanie przerw od patrzenia w monitor ekranowy. ◆ Korzystanie z okularów korygujących wzrok.
12.	Stres psychiczny.	<p>Nadmiar zleconych zadań w stosunku do możliwości pracownika. Nerwowość i pośpiech przy wykonywaniu pracy. Presja czasu. Brak współpracy z pracownikami. Konflikty w relacjach przełożony-podwładny. Odpowiedzialność za pracowników i podejmowane decyzje.</p> <p><i>Skutki: lęki, nerwice, depresje.</i></p>	MAŁO PRAWDOPODOBNE	MAŁE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Dostosowanie wymagań do możliwości psychofizycznych pracownika. ◆ Przestrzeganie norm dotyczących czasu pracy. ◆ Nawiązanie właściwych relacji interpersonalnych. ◆ Szkolenia dla kadry kierowniczej z zakresu radzenia sobie ze stresem.

RYZIKO ZAWODOWE W ZWIĄZKU Z WYSTĘPUJĄCYMI CZYNNIKAMI BIOLOGICZNYMI

LP.	Zdarzenie, rodzaj zagrożenia	Charakterystyka czynników powodujących zagrożenie oraz możliwych skutków wystąpienia zagrożenia	Prawdopodobieństwo	Ciężkość następstw	Oszacowanie ryzyka	Stosowane środki profilaktyczne
1.	Praca w miejscach sprzyjających rozwojowi roztoczy i grzybów (pomieszczenia z klimatyzacją).	Możliwość zakażenia grzybami podczas pracy w miejscach, gdzie występuje środowisko sprzyjające ich rozwojowi, np. w pomieszczeniach z klimatyzacją. Brak regularnego odgrzybiania klimatyzacji. <i>Skutki: alergia, choroby skóry, paznokci, błon śluzowych.</i>	MAŁO PRAWDOPODOBNE	MAŁE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Częste mycie rąk. ◆ Regularne odgrzybianie klimatyzacji. ◆ Dbanie o czystość pomieszczeń.
2.	Praca w pomieszczeniach klimatyzowanych, wentylowanych (pomieszczenia biurowe).	Możliwość zakażenia bakterią Legionella w pomieszczeniach klimatyzowanych, wentylowanych, gdzie bakteria ma odpowiednie, ciepłe i wilgotne środowisko do rozwoju. <i>Skutki: choroba zw. chorobą legionistów, wysoka gorączka powyżej 39°, ciężkie postaci zapalenia płuc.</i>	MAŁO PRAWDOPODOBNE	ŚREDNIE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Właściwa eksploatacja instalacji klimatyzacyjnych, wentylacyjnych w pomieszczeniach biurowych. ◆ Okresowe czyszczenie oraz dezynfekcja instalacji.
3.	Praca w miejscu użyteczności publicznej o dużym skupisku ludzi.	Możliwość zakażenia różnymi wirusami szczególnie w okresie wiosny, jesieni i zimy przy obniżonej odporności, i przy zmiennych warunkach atmosferycznych. Niebezpieczne dla zdrowia i życia powikłania zdrowotne. Zarażenia innymi wirusami drogą powietrzno-kropelkową. <i>Skutki: wysoka gorączka, bóle mięśni i stawów, ból gardła, zapalenie górnych dróg oddechowych, zapalenie płuc, zapalenie oskrzeli.</i>	PRAWDOPODOBNE	ŚREDNIE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Dbanie o odpowiednią odzież w okresie wiosennym i jesienno-zimowym przy zmiennych warunkach atmosferycznych. ◆ Częste mycie i dezynfekcja rąk. ◆ Profilaktyczne szczepienia na wirusy.

OGÓLNA OCENA RYZYKA ZAWODOWEGO NA STANOWISKU
KIEROWNICZYM

Ryzyko Zawodowe MAŁE dopuszczalne

PODSUMOWANIE
OCENY RYZYKA ZAWODOWEGO

Zaleca się stałe monitorowanie
ryzyka zawodowego oraz
podejmowanie działań
profilaktycznych celem utrzymania
go na poziomie MAŁYM.

OPRACOWANIE W SKŁADZIE :

1. Zbigniew Walas
2. Agnieszka Piwowarczyk-Sołtys
3. Tomasz Żak
4. Andrzej Skarzyński
5. Sebastian Sz wajnoch
6. Andrzej Michałowski

DOKUMENTACJA OCENY RYZYKA ZAWODOWEGO

**NA STANOWISKU
KIEROWCA SAMOCHODU OSOBOWEGO**

Kielce, maj 2020 r.

MIEJSCE PRACY

Kierowcy pracują przede wszystkim na terenie Województwa Świętokrzyskiego. Wyjazdy poza Województwo Świętokrzyskie objęte są delegacjami służbowymi.

POMIESZCZENIA PRACY

Przez stanowisko pracy rozumie się przestrzeń pracy wraz z wyposażeniem w środki i przedmioty pracy, w której pracownik lub zespół pracowników wykonuje pracę.

Przez stanowisko pracy kierowcy w Urzędzie rozumie się przydzielony samochód oraz garaż.

Samochód

Do ruchu może być dopuszczony samochód sprawny technicznie. Przed wyjazdem każdorazowo kierowca powinien zwrócić szczególną uwagę na sprawność auta, w tym w szczególności układu kierowniczego i hamulcowego, oświetlenie pojazdu, sygnał dźwiękowy, stan ogumienia i ciśnienie w oponach.

Pojazd dopuszczony do ruchu powinien być utrzymany i wyposażony w taki sposób, aby korzystanie z niego:

- nie zagrażało bezpieczeństwu osób nim jadących lub innych uczestników ruchu,
- nie naruszało porządku ruchu na drodze i nie narażało na kogokolwiek na szkodę,
- nie powodowało wydzielania szkodliwych substancji w stopniu przekraczającym wielkości określone w przepisach szczegółowych,
- zapewniało dostateczne pole widzenia kierowcy oraz łatwe, wygodne i pewne posługiwanie się urządzeniami do kierowania, hamowania, sygnalizacji i oświetlenia drogi przy równoczesnym jej obserwowaniu.

Samochód powinien być wyposażony w:

- urządzenie zabezpieczające przed użyciem przez osoby niepowołane,
- trójkąt do ustawiania na drodze, przeznaczony do ostrzegania o obecności unieruchomionego pojazdu,
- gaśnicę umieszczoną w miejscu łatwo dostępnym w razie potrzeby jej użycia,
- koło zapasowe lub zestaw naprawczy, klucz do kół i podnośnik,
- szczotkę do odśnieżania, skrobaczki do szyb,
- apteczkę pierwszej pomocy.

Na wyposażeniu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego znajdują się samochody osobowe oraz samochody do 3,5 t. do przewozu osób typu bus (do 9 miejsc siedzących).

Garaż

Samochody Urzędu garażowane są w odpowiednich pomieszczeniach – garażach, które znajdują się w kompleksie budynku C 2 Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach.

Wymogi dla pomieszczeń garażowych na samochody osobowe:

Garaż do przechowywania i bieżącej, niezawodowej obsługi samochodów osobowych, stanowiący samodzielny obiekt budowlany lub część innego obiektu, będący garażem zamkniętym - z pełną obudową zewnętrzną i zamykanymi otworami, bądź garażem otwartym - bez ścian zewnętrznych albo ze ścianami niepełnymi lub ażurowymi, powinien mieć:

- wysokość w świetle konstrukcji co najmniej 2,2 m i do spodu przewodów i urządzeń instalacyjnych 2m;
- wjazdy lub wrota garażowe co najmniej o szerokości 2,3 m i wysokości 2 m w świetle;

- elektryczną instalację oświetleniową;
- odpowiednią wentylację:
 - co najmniej naturalną, przez przewietrzanie otworami wentylacyjnymi w ścianach przeciwległych lub bocznych, o łącznej powierzchni otworów netto nie mniejszej niż 0,04 m² na każde stanowisko postojowe - w garażach nadziemnych wolno stojących, przybudowanych lub wbudowanych w budynki nie ogrzewane,
 - co najmniej grawitacyjną, zapewniającą 1,5 - krotną wymianę powietrza na godzinę - w garażach jednoprzestrzennych nadziemnych lub częściowo zagłębionych, znajdujących się w budynkach mających ogrzewanie i nie więcej niż 10 stanowisk postojowych,
 - mechaniczną - w innych garażach, nie wymienionych powyżej, oraz w kanałach rewizyjnych, służących zawodowej obsłudze i naprawie samochodów bądź znajdujących się w garażach wielostanowiskowych,
- dojazd (droga manewrowa) do stanowisk postojowych w garażu jednoprzestrzennym (bez ścian wewnętrznych) powinien mieć szerokość dostosowaną do warunków ruchu takich samochodów, jakie mają być przechowywane oraz do sposobu ich usytuowania w stosunku do osi drogi, ale co najmniej przy usytuowaniu:
 - prostopadłym - 5 m,
 - pod kątem 60° - 4 m,
 - pod kątem 45° - 3,5 m,
 - równoległym - 3 m,

Posadzka w garażu nie powinna być śliska i powinna mieć spadki do wewnętrznego lub zewnętrznego wpustu kanalizacyjnego.

CHARAKTERYSTYKA PRACY

Głównym celem pracy kierowcy jest transport osób. Każdy kierowca musi posiadać uprawnienia do kierowania pojazdami i aktualne orzeczenie lekarskie lekarza medycyny pracy. Jednocześnie musi doskonale znać i stosować przepisy prawa o ruchu drogowym.

Samochodami osobowymi w Urzędzie kierują także pracownicy zatrudnieni na innych stanowiskach. Osoby te powinny posiadać zezwolenie Kierownika Urzędu do kierowania pojazdami służbowymi do celów służbowych, jak i aktualne orzeczenie lekarza medycyny pracy dotyczące prowadzenia samochodu w ramach wykonywanych obowiązków.

Do obowiązków kierowców należy w szczególności:

- regularne sprawdzanie stanu technicznego pojazdu – stan paliwa, płynów eksploatacyjnych, sygnalizacji dźwiękowej, kierunkowskazów, hamulców, oświetlenia, ogumienia,
- dbanie o bezpieczeństwo własne, pasażerów i innych uczestników ruchu drogowego,
- dbanie o stan techniczny pojazdu – naprawianie niewielkich usterek np. regulowanie pracy wycieraczek, wymiana koła,
- dbanie o czystość wewnątrz samochodu,
- uzupełnianie paliwa, uzupełnianie oleju silnikowego,
- prowadzenie dokumentacji jazdy,
- posiadanie prawa jazdy i dysponowanie innymi dokumentami pojazdu.

Kierowca nie wykonuje napraw samochodu.

Kierowca większą część pracy spędza w kabinie samochodu. Warunki pracy kierowcy – temperatura, drgania, hałas, oświetlenie zależą o stanu technicznego pojazdu oraz od warunków drogowych i atmosferycznych.

Praca kierowcy Urzędu to nie tylko jazda po mieście Kielce, czy terenie Województwa Świętokrzyskiego, ale także po obszarze całej Polski, co generuje nieregularny czas pracy. W związku z powyższym kierowcy Urzędu pracują w równoważnym czasie pracy.

**KARTA POMIARU RYZYKA ZAWODOWEGO NA STANOWISKU KIEROWCA SAMOCHODU OSOBOWEGO
PODSTAWOWE ZAGROŻENIA**

OGÓLNE RYZYKO ZAWODOWE

Lp.	Zdarzenie, rodzaj zagrożenia	Charakterystyka czynników powodujących zagrożenie oraz możliwych skutków wystąpienia zagrożenia	Prawdopodobieństwo	Ciężkość następstw	Oszacowanie ryzyka	Stosowane środki profilaktyczne
1	2	3	4	5	6	7
1.	Poślizgnięcie, potknięcie się, upadek na tym samym poziomie.	Możliwość potknięcia się, poślizgnięcia się na nierównych, śliskich, powierzchniach dróg komunikacyjnych szczególnie w okresie zimowym, pośpiech. <i>Skutki: skaleczenia, zadrapania, potłuczenia, złamania, zwichnięcia kończyn.</i>	PRAWDOPODOBNE	ŚREDNIE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Zachowanie ostrożności podczas przemieszczania się po drogach komunikacyjnych, szczególnie w okresie zimowym, gdy nawierzchnie mogą być śliskie. ◆ Noszenie odpowiedniego obuwia. ◆ Wzmoczona ostrożność.
2.	Uderzenia przez swobodny obiekt będący w ruchu (np. spadająca teczka, torba podczas gwałtownego hamowania itp.).	Gwałtowne przemieszczenie się przedmiotów, teczek znajdujących się wewnątrz pojazdu podczas gwałtownego hamowania. <i>Skutki: zadrapania, potłuczenia rąk, głowy (siniaki, guzy).</i>	PRAWDOPODOBNE	MAŁE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Właściwe zabezpieczenie przed przemieszczeniem się przedmiotów np. teczek, toreb wewnątrz pojazdu. ◆ Utrzymywanie porządku wewnątrz pojazdu. ◆ Zachowanie ostrożności.
3.	Uderzenia o nieruchome przedmioty (np. o otwartą klapę samochodu).	Możliwość uderzenia z powodu nieuwagi czy prędkości np. o otwartą klapę samochodu, czy podczas wsiadania czy wysiadania z samochodu. <i>Skutki: ogólne potłuczenia (siniaki, guzy).</i>	MAŁO PRAWDOPODOBNE	MAŁE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Zachowanie ostrożności. ◆ Właściwa organizacja i tempo wykonywanych czynności.
4.	Poparzenia termiczne, np. gorącym napojem, płynem, rozgrzanyimi elementami w komorze silnika.	Możliwość poparzenia np. gorącymi elementami w komorze silnika oraz gorącym napojem, czy posiłkiem. <i>Skutki: poparzenia termiczne, podrażnienia skóry.</i>	PRAWDOPODOBNE	MAŁE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Wykonywanie czynności kontrolnych pod maską pojazdu po zakończeniu pracy silnika i jego schłodzeniu. ◆ Zachowanie szczególnej ostrożności podczas przenoszenia i spożywania gorących napojów lub posiłków.

5.	Zmienne warunki mikroklimatyczne.	<p>Duża różnica temperatur wewnątrz pojazdu i na zewnątrz zarówno w okresie letnim jak i zimowym. Częste wchodzenie i wychodzenie z pojazdu. Niewłaściwa odzież do panujących warunków atmosferycznych.</p> <p><i>Skutki: przeziębienie lub przegrzanie organizmu, choroby układu oddechowego.</i></p>	PRAWDOPODOBNE	MAŁE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Używanie odpowiedniej odzieży do panujących warunków atmosferycznych. ◆ Korzystanie z klimatyzacji. ◆ Ograniczenie wyjazdów na zewnątrz pojazdów w przypadku ekstremalnych temperatur lub zmiennych warunków pogodowych.
6.	Pożar lub inne miejscowe zagrożenia.	<p>Możliwość zaprószenia ognia przez osoby palące tytoń bądź przy użyciu otwartego ognia w miejscach niedozwolonych. Zwarcie instalacji elektrycznej w samochodzie.</p> <p><i>Skutki: lekkie i ciężkie poparzenia, złamania, zatrucia i podduszenia dymem, śmierć.</i></p>	MAŁO PRAWDOPODOBNE	DUŻE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Zapoznanie się z instrukcją bhp i ppoż na stanowisku kierowcy samochodu osobowego. ◆ Uczestniczenie w praktycznym sprawdzeniu organizacji oraz warunków ewakuacji. ◆ Uczestniczenie w szkoleniach z zakresu ochrony ppoż. ◆ Utrzymywanie w sprawności podręcznego sprzętu ochrony przeciwpożarowej w samochodzie.
7.	Wypadki komunikacyjne.	<p>Możliwość wystąpienia wypadku komunikacyjnego z powodu: - złego stanu technicznego samochodu, - złego stanu nawierzchni drogi, - nieprzestrzegania przepisów ruchu drogowego, - braku ostrożności, - brawury, nadmiernej prędkości, - braku koncentracji, - niewłaściwego zachowania na drodze innych uczestników ruchu drogowego.</p> <p><i>Skutki: złamania, potłuczenia, ciężkie urazy ciała, kalectwo, śmierć.</i></p>	PRAWDOPODOBNE	DUŻE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Każdorazowe sprawdzenie sprawności pojazdu przed wyjazdem służbowym. ◆ Bezwzględne przestrzeganie przepisów ruchu drogowego. ◆ Wzmoczona uwaga. ◆ Zachowanie ostrożności stosownie do panujących warunków atmosferycznych i pory roku. ◆ Stosowanie przerw – postojów podczas długiej trasy. ◆ Stosowanie zasady ograniczonego zaufania na drodze. ◆ Stosowanie trójkąta ostrzegawczego przy awaryjnym postoju pojazdu.
8.	Potrącenie, przygniecenie, uderzenie przez innego uczestnika ruchu drogowego podczas postoju pojazdu.	<p>Możliwość wystąpienia wypadku np. potrącenia, uderzenia, przygniecenia przez innego uczestnika ruchu drogowego podczas postoju np. z powodu braku umieszczenia trójkąta ostrzegawczego, kamizelki ostrzegawczej przy przemieszczaniu się po drodze, braku ostrożności.</p>	PRAWDOPODOBNE	DUŻE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Włączanie oświetlenia awaryjnego podczas awaryjnego postoju samochodu. ◆ Stosowanie trójkąta ostrzegawczego przy awaryjnym postoju pojazdu.

		<i>Skutki: złamania, potłuczenia, ciężkie urazy ciała, kalectwo, śmierć.</i>				<ul style="list-style-type: none"> ◆ Stosowanie kamizelki ostrzegawczej przy przemieszczaniu się po drodze podczas postoju samochodu. ◆ Zachowanie ostrożności na drodze.
9.	Nadmierne obciążenie statyczne (wymuszona pozycja ciała - praca siedząca).	<p>Wielogodzinne prowadzenie pojazdu, wymuszona pozycja siedząca przez cały okres pracy. Złe wyregulowane siedzenie.</p> <p><i>Skutki: przeciążenia układu mięśniowo-szkieletowego, bóle szyi, barków, nadgarstka, cierpięcie nóg.</i></p>	PRAWDOPODOBNE	MAŁE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Zapewnienie ergonomicznego siedziska w pracy. ◆ Stosowanie krótkich postojów podczas pokonywania długich tras. ◆ W czasie postoju wykonywać drobne ćwiczenia rozluźniające oraz poprawiające krążenie.
10.	Zmęczenie wzroku związane z wielogodzinnym prowadzeniem samochodu.	<p>Wielogodzinne prowadzenie pojazdu, kierowanie pojazdem w nocy, nadmierne skupienie wzroku podczas złych warunków atmosferycznych. Brak okularów przeciwsłonecznych przy dużym nasłonecznieniu.</p> <p><i>Skutki: zmęczenie, lub osłabienie wzroku, łzawieni.</i></p>	PRAWDOPODOBNE	MAŁE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Stosowanie krótkich postojów podczas pokonywania długich tras, aby wzrok mógł odpocząć.
11.	Praca w narażeniu na wibracje (drgania podczas jazdy).	<p>Możliwość wystąpienia drgań spowodowanych pracą układu napędowego, drgań w związku z nierównościami dróg. Osłabienie koncentracji.</p> <p><i>Skutki: zmęczenie, choroby wibracyjne, zmiany w układzie krążenia, w układzie nerwowym i kostno-stawowym.</i></p>	MAŁO PRAWDOPODOBNE	ŚREDNIE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Prowadzenie pojazdu w dobrym stanie technicznym. ◆ Stosowanie krótkich postojów podczas pokonywania długich tras.
12.	Kontakt z substancjami chemicznymi – smary, oleje, paliwo, płyn do spryskiwaczy.	<p>Kontakt z substancjami chemicznymi podczas eksploatacji i przeglądu samochodu.</p> <p><i>Skutki: uczulenie, mdłości, złe samopoczucie, zatrucie.</i></p>	MAŁO PRAWDOPODOBNE	MAŁE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Stosowanie środków ochrony indywidualnej: rękawic ochronnych i odzieży ochronnej. ◆ Zachowanie ostrożności.
13.	Kontakt z gazami spalinowymi.	<p>Kontakt z gazami spalinowymi podczas przebywania w zamkniętym garażu oraz w przypadku niesprawnego układu wydechowego pojazdu.</p> <p><i>Skutki: mdłości, złe samopoczucie, zatrucie, utrata przytomności.</i></p>	MAŁO PRAWDOPODOBNE	ŚREDNIE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Przebywanie w garażu tylko przy otwartych drzwiach. ◆ Regularna kontrola stanu technicznego pojazdu, w tym układu wydechowego.

14.	Agresja ze strony ludzi.	Kontakt z agresywnymi uczestnikami ruchu drogowego oraz pieszymi. Stwarzanie przez innych kierowców niebezpiecznych sytuacji na drodze. <i>Skutki: lęki, nerwice, stres.</i>	PRAWDOPODOBNE	MAŁE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Zwiększona ostrożność. ◆ Unikanie sytuacji konfliktowych. ◆ Spokojne reagowanie na agresywne zachowania innych kierowców, czy pieszych. ◆ Wezwanie policji w sytuacji zagrożenia życia.
15.	Stres psychiczny.	Praca pod presją czasu. Przeciążenie pracą. Brak stosowania postojów podczas pokonywania długich tras. Konflikty międzyludzkie w zespole. Brak współpracy z innymi pracownikami, czy z przełożonym w związku z realizacją obowiązków. Odpowiedzialność za pasażerów. <i>Skutki: lęki, nerwice, stres, depresje.</i>	PRAWDOPODOBNE	MAŁE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Dostosowanie wymagań do możliwości psychofizycznych pracownika. ◆ Przestrzeganie norm dotyczących czasu pracy. ◆ Łagodzenie ewentualnych konfliktów w zespole przez przełożonego. ◆ Nawiązanie właściwych relacji interpersonalnych. ◆ Kształtowanie postaw asertywnych.

RYZIKO ZAWODOWE W ZWIĄZKU Z WYSTĘPUJĄCYMI CZYNNIKAMI BIOLOGICZNYMI

LP.	Zdarzenie, rodzaj zagrożenia	Charakterystyka czynników powodujących zagrożenie oraz możliwych skutków wystąpienia zagrożenia	Prawdopodobieństwo	Ciężkość następstw	Oszacowanie ryzyka	Stosowane środki profilaktyczne
1.	Pojazd z zamontowaną klimatyzacją.	Możliwość zakażenia grzybami z klimatyzacji pojazdów. Brak regularnego odgrzybiania klimatyzacji. <i>Skutki: alergia, choroby skóry, paznokci, błon śluzowych.</i>	MAŁO PRAWDOPODOBNE	MAŁE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Regularne odgrzybianie klimatyzacji. ◆ Częste mycie rąk. ◆ Dbanie o czystość w samochodzie.
2.	Pojazd z zamontowaną klimatyzacją.	Możliwość zakażenia bakterią Legionella, gdzie bakteria ma odpowiednie, ciepłe i wilgotne środowisko do rozwoju (pojazdy z klimatyzacją). <i>Skutki: choroba zw. chorobą legionistów, wysoka gorączka powyżej 39°, ciężkie postaci zapalenia płuc.</i>	MAŁO PRAWDOPODOBNE	ŚREDNIE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Właściwa eksploatacja instalacji klimatyzacyjnych w samochodzie. ◆ Okresowe czyszczenie oraz dezynfekcja instalacji.

3.	Praca z ludźmi.	<p>Możliwość zakażenia wirusami szczególnie w okresie wiosny, jesieni i zimy przy obniżonej odporności, i przy zmiennych warunkach atmosferycznych. Niebezpieczne dla zdrowia i życia powikłania pogrypowe. Zarażenia innymi wirusami drogą powietrzno-kropelkową.</p> <p><i>Skutki: wysoka gorączka, bóle mięśni i stawów, ból gardła, zapalenie górnych dróg oddechowych, zapalenie płuc, zapalenie oskrzeli.</i></p>	PRAWDOPODOBNE	ŚREDNIE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Dbanie o odpowiednią odzież w okresie wiosennym i jesienno-zimowym przy zmiennych warunkach atmosferycznych. ◆ Częste mycie i dezynfekcja rąk. ◆ Profilaktyczne szczepienia na wirusy.
<p>OGÓLNA OCENA RYZYKA ZAWODOWEGO NA STANOWISKU KIEROWCA SAMOCHODU OSOBOWEGO</p> <p>Ryzyko Zawodowe MAŁE dopuszczalne</p>						<p>PODSUMOWANIE OCENY RYZYKA ZAWODOWEGO</p> <p>Zaleca się stałe monitorowanie ryzyka zawodowego oraz podejmowanie działań profilaktycznych celem utrzymania go na poziomie MAŁYM.</p>

OPRACOWANIE W SKŁADZIE :

1. Zbigniew Walas
2. Agnieszka Piwowarczyk-Sołtys
3. Tomasz Żak
4. Andrzej Skarzyński
5. Sebastian Sz wajnoch
6. Maciej Jakubowski

DOKUMENTACJA OCENY RYZYKA ZAWODOWEGO

**NA STANOWISKU
KONSERWATOR / KONSERWATOR-ELEKTRYK**

Kielce, maj 2020 r.

MIEJSCE PRACY

Konserwatorzy wykonują czynności służbowe w obiektach Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach tj.: w budynku przy al. IX Wieków Kielc 3 oraz w pomieszczeniach wynajmowanych:

- w budynku AQUA przy al. IX Wieków Kielc 4,
- w budynku przy ul. Sienkiewicza 27,
- w budynku przy ul. Sienkiewicza 63,
- w budynku przy ul. Paderewskiego 34 A,
- w budynku przy ul. Św. Leonarda 1.

Ponadto w pomieszczeniach zlokalizowanych:

- w Skarżysku - Kamiennej przy al. Piłsudskiego 36 lok. 2.8;
- w Sandomierzu przy ul. Mickiewicza 34.

POMIESZCZENIA PRACY

Stanowiskiem pracy konserwatora / konserwatora-elektryka są pomieszczenia Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach, jak również podręczny warsztat, pomieszczenia piwniczne i gospodarcze oraz teren w obrębie budynku C2 i budynków przyległych.

CHARAKTERYSTYKA PRACY

Praca odbywa się w systemie jednozmianowym.

Konserwator-elektryk dokonuje przeglądów instalacji elektrycznej od tablic rozdzielczych do wyłączników, gniazd, oświetlenia itp. w Urzędzie.

Konserwator-elektryk realizując zadania z zakresu przeglądu i napraw instalacji elektrycznych powinien posiadać aktualne uprawnienia elektro-energetyczne, potwierdzone zaświadczeniem kwalifikacyjnym „E” oraz stosować obuwie dielektryczne i środki ochrony indywidualnej.

Konserwator-elektryk wykonuje pracę na wysokości powyżej 3 m.

Konserwator / konserwator-elektryk zajmuje się także wszelkimi pracami naprawczymi, w tym wykonuje drobne prace stolarskie i ślusarskie sprzętu biurowego. Poza tym dokonuje napraw instalacji wodno-kanalizacyjnej, świadczy ogólne roboty konserwacyjno–naprawcze. Dbą o czystość i konserwację terenów zielonych bezpośrednio przyległych do posesji Urzędu, kosi trawniki, zagrąbia i zbiera liście itp., utrzymuje porządek w piwnicach i pomieszczeniach gospodarczych budynku C2. W okresie zimowym odśnieża chodniki, schody, a także usuwa (skuwa) lód, posypuje nawierzchnie piaskiem i solą.

Konserwator / konserwator-elektryk wykonuje również czynności remontowe w pomieszczeniach Urzędu, w tym realizuje czynności malarskie, drobne naprawy posadzek, wykładzin podłogowych. Zajmuje się także przenoszeniem i transportowaniem mebli biurowych i urządzeń biurowych oraz ich ustawianiem.

Konserwator / konserwator-elektryk prowadzi także ewidencję narzędzi, urządzeń będących na wyposażeniu stanowiska pracy, dba o terminowość przeglądów technicznych, kontroluje okresy przydatności do użycia.

Konserwator / konserwator-elektryk pracuje z zastosowaniem odzieży roboczej i obuwia roboczego/ochronnego oraz przydzielonych środków ochrony indywidualnej, zgodnie z Tabelą Norm stanowiącą załącznik do Regulaminu pracy Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach.

**KARTA POMIARU RYZYKA ZAWODOWEGO NA STANOWISKU KONSERWATOR / KONSERWATOR-ELEKTRYK
PODSTAWOWE ZAGROŻENIA**

OGÓLNE RYZYKO ZAWODOWE

Lp.	Zdarzenie, rodzaj zagrożenia	Charakterystyka czynników powodujących zagrożenie oraz możliwych skutków wystąpienia zagrożenia	Prawdopodobieństwo	Ciężkość następstw	Oszacowanie ryzyka	Stosowane środki profilaktyczne
1	2	3	4	5	6	7
1.	Poślizgnięcie, potknięcie się, upadek na tym samym poziomie.	Możliwość potknięcia się, poślizgnięcia się na nierównych, śliskich, powierzchniach dróg komunikacyjnych wewnętrznych i zewnętrznych, nieporządek na stanowisku pracy, odstająca wykładzina. <i>Skutki: skaleczenia, zadrapania, potłuczenia, złamania, zwichnięcia kończyn.</i>	MAŁO PRAWDOPODOBNE	ŚREDNIE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Zachowanie ostrożności podczas przemieszczania się po drogach komunikacyjnych wewnętrznych i zewnętrznych. ◆ Utrzymanie porządku na stanowisku pracy.
2.	Upadek na niższy poziom np. ze schodów, z drabiny.	Możliwość potknięcia się na nierównych, śliskich, schodach. Upadek z drabiny. <i>Skutki: potłuczenia, złamania, zwichnięcia kończyn, wstrząśnięcie mózgu.</i>	PRAWDOPODOBNE	ŚREDNIE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Zachowanie ostrożności podczas przemieszczania się po schodach, podtrzymywanie się o barierkę. ◆ Stawianie drabiny na równych, stabilnych powierzchniach. ◆ Asekurowanie przez inną osobę podczas pracy na drabinie. ◆ Przestrzeganie instrukcji bhp do pracy na wysokości. ◆ Utrzymywanie porządku w miejscu pracy. ◆ Instruktaż stanowiskowy. ◆ Stosowanie środków ochrony indywidualnej przy pracy na wysokości. ◆ Stosowanie odzieży i obuwia roboczego/ochronnego.
3.	Uderzenia, przygniecenia przez transportowane, przenoszone przedmioty.	Możliwość upadku transportowanych, przenoszonych przedmiotów w związku	PRAWDOPODOBNE	MAŁE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Właściwa organizacja stanowisk pracy.

		z bałaganem na miejscu pracy bądź bezładnym ułożeniem przedmiotów. <i>Skutki: zadrapania, potłuczenia rąk, nóg, głowy (siniaki, guzy).</i>				<ul style="list-style-type: none"> ◆ Utrzymywanie porządku w miejscu wykonywania pracy. ◆ Zachowanie ostrożności. ◆ Stosowanie środków ochrony indywidualnej, odzieży i obuwia roboczego/ochronnego.
4.	Uderzenia o nieruchome przedmioty, wciągnięcie, pochwylenie,	Możliwość uderzenia o krawędzie mebli biurowych i urządzeń biurowych w związku z ich transportowaniem. Możliwość urazu podczas pracy narzędziem z napędem mechanicznym i elektrycznym. <i>Skutki: zadrapania, potłuczenia rąk, nóg, głowy (siniaki, guzy), lekkie i ciężkie rany cięte.</i>	PRAWDOPODOBNE	ŚREDNIE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Używanie urządzeń sprawnych technicznie, zgodnie z ich przeznaczeniem i instrukcją producenta. ◆ Właściwa organizacja stanowisk pracy. ◆ Utrzymywanie porządku w miejscu wykonywania pracy. ◆ Zachowanie ostrożności. ◆ Stosowanie odzieży ochronnej, środków ochrony indywidualnej.
5.	Przecięcia, skaleczenia, obtarcia.	Możliwość skaleczenia, przecięcia podczas przenoszenia mebli, demontażu przedmiotów czy podczas użytkowania ostrych narzędzi. <i>Skutki: drobne skaleczenia, otarcia skóry.</i>	PRAWDOPODOBNE	ŚREDNIE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Właściwa organizacja stanowisk pracy. ◆ Zachowanie ostrożności. ◆ Wykonywanie czynności bez pośpiechu. ◆ Stosowanie środków ochrony indywidualnej, odzieży i obuwia roboczego/ochronnego.
6.	Podnoszenie, przenoszenie ciężarów.	Przenoszenie, przewożenie urządzeń biurowych, mebli biurowych, kartanów z dokumentami. <i>Skutki: przeciążenie kręgosłupa, ogólne zmęczenie.</i>	PRAWDOPODOBNE	MAŁE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Stosowanie zasad bhp obowiązujących podczas wykonywania ręcznych prac transportowych (nieprzekraczanie dopuszczalnych ciężarów). ◆ Równomierne rozkładanie ilości podnoszonych i przewożonych materiałów na mniejsze części. ◆ Wykonywanie pracy bez nadmiernego pośpiechu. ◆ Wykorzystywanie dostępnych technicznych urządzeń transportowych. ◆ Stosowanie środków ochrony indywidualnej oraz odzieży i obuwia roboczego/ochronnego. ◆ Instruktaż stanowiskowy.

7.	Porażenie prądem elektrycznym.	<p>Możliwość porażenia prądem w przypadku posługiwania się uszkodzonym urządzeniem elektrycznym lub w związku z uszkodzeniem izolacji przewodów zasilających urządzenie i gniazd wtykowych.</p> <p>Porażenie prądem w wyniku zalania cieczą (np. napojem, wodą) przewodów, urządzeń elektrycznych będących pod napięciem.</p> <p><i>Skutki: poparzenia, urazy wewnętrzne, śmierć.</i></p>	MAŁO PRAWDOPODOBNE	DUŻE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Regularne kontrolowanie stanu instalacji – przewodów zasilających urządzenia. ◆ Nie używanie uszkodzonego urządzenia zasilanego prądem. ◆ Przestrzeganie instrukcji bhp użytkownika urządzeń elektrycznych. ◆ Stosowanie środków ochrony indywidualnej, odzieży i obuwia roboczego/ochronnego. ◆ Zachowanie ostrożności. ◆ Wykonywanie czynności bez pośpiechu. ◆ Instruktaż stanowiskowy.
8.	Zmienne warunki mikroklimatyczne.	<p>Przemieszczanie się pomiędzy budynkami Urzędu przy zmiennych warunkach atmosferycznych. Praca wiosną, jesienią i zimą na otwartej przestrzeni.</p> <p><i>Skutki: przeziębienie lub przegrzanie organizmu, choroby układu oddechowego.</i></p>	PRAWDOPODOBNE	MAŁE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Używanie odpowiedniej odzieży roboczej dostosowanej do panujących warunków atmosferycznych. ◆ Zapewnienie zimnych lub gorących napoi zależnie od panujących temperatur. ◆ Unikanie przeciągów.
9.	Pożar lub inne miejscowe zagrożenia.	<p>Możliwość zaprószenia ognia podczas eksploatacji urządzeń spalinowych. Palenie tytoniu bądź przy użyciu otwartego ognia w miejscach niedozwolonych. Zwarcie instalacji elektrycznej, podpalenie, itp.</p> <p><i>Skutki: lekkie i ciężkie poparzenia, złamania, zatrucia i podduszenia dymem, śmierć.</i></p>	MAŁO PRAWDOPODOBNE	DUŻE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Zapoznanie się z instrukcją bezpieczeństwa pożarowego budynku. ◆ Uczestniczenie w praktycznym sprawdzeniu organizacji oraz warunków ewakuacji. ◆ Uczestniczenie w szkoleniach z zakresu ochrony ppoż. ◆ Utrzymywanie sprawności stanu instalacji elektrycznej. ◆ Kontrolowanie sprawności działania systemu sygnalizacji pożaru. ◆ Utrzymywanie w sprawności podręcznego sprzętu ochrony przeciwpożarowej i hydrantów. ◆ Stosowanie środków ochrony indywidualnej, odzieży i obuwia roboczego/ochronnego. ◆ Instruktaż stanowiskowy.

10.	Wypadki komunikacyjne (podczas przemieszczania się do innych budynków Urzędu).	Możliwość wystąpienia wypadku komunikacyjnego pieszego pracownika przemieszczającego się do innego budynku Urzędu drogami i chodnikami użyteczności publicznej. <i>Skutki: złamania, potłuczenia, zwichnięcia kończyn oraz ciężkie urazy ciała, kalectwo, śmierć.</i>	MAŁO PRAWDOPODOBNE	DUŻE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Wzmożona uwaga. ◆ Zachowanie ostrożności, szczególnie podczas przechodzenia przez drogi publiczne o dużym natężeniu ruchu samochodowego. ◆ Stosowanie zasady ograniczonego zaufania na drodze. ◆ Przestrzeganie przepisów prawa o ruchu drogowym.
11.	Nadmierne obciążenie układu mięśniowo-kostnego. (obciążenie kręgosłupa i stawów).	Długotrwała praca na nogach oraz obciążenia kręgosłupa przy dźwiganiu mebli i urządzeń biurowych. <i>Skutki: przeciążenia układu mięśniowo-szkieletowego, bóle barków, nadgarstka, kręgosłupa.</i>	PRAWDOPODOBNE	MAŁE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Stosowanie zasad bhp obowiązujących podczas dźwigania ciężarów z zachowaniem ergonomicznej postawy. ◆ Stosowanie krótkich przerw w pracy celem wyprostowania obciążonego kręgosłupa. ◆ Podczas wykonywania pracy statycznej zmieniać pozycję ciała. ◆ Stosowanie odzieży i obuwia roboczego/ochronnego. ◆ Instruktaż stanowiskowy.
12.	Zaproszenie oczu.	Drobne elementy podrzucane przez np.: podkaszarkę, piłę, wiertarkę. Zaproszenie oczu podczas prac porządkowych (podczas zamiatania, odkurzania), wiercenia. <i>Skutki: stan zapalny oczu, uszkodzenie wzroku.</i>	PRAWDOPODOBNE	ŚREDNIE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Stosowanie środków ochrony indywidualnej oraz odzieży i obuwia roboczego/ochronnego. ◆ Dbłość o ład i porządek na stanowisku pracy. ◆ Zachowanie ostrożności podczas wykonywania pracy.
13.	Kontakt ze szkodliwymi substancjami chemicznymi.	Używanie substancji chemicznych do udrażniania instalacji wodno-kanalizacyjnej, do czyszczenia powierzchni oraz podczas eksploatacji urządzeń spaliniowych i elektronarzędzi. <i>Skutki: podrażnienie błon śluzowych oczu, nosa, gardła, zmęczenie, zawroty głowy, omdlenia, zatrucia.</i>	PRAWDOPODOBNE	ŚREDNIE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Instruktaż stanowiskowy. ◆ Stosowanie odzieży i obuwia roboczego/ochronnego. i środków ochrony indywidualnej. ◆ Przestrzeganie przepisów bhp i instrukcji bezpiecznego stosowania środków chemicznych. ◆ Zapoznanie się z kartami charakterystyk środków chemicznych wykorzystywanych podczas pracy. ◆ Częste wietrzenie pomieszczeń.
14.	Zapylenie.	Kontakt z pyłem podczas prac porządkowych, remontowych.	PRAWDOPODOBNE	ŚREDNIE		<ul style="list-style-type: none"> ◆ Instruktaż stanowiskowy.

		<p>Pył podczas szlifowania, czy cięcia elementów.</p> <p><i>Skutki: podrażnienie dróg oddechowych, zapalenie oczu, zapalenie spojówek, urazy oczu.</i></p>			<p>MAŁE (dopuszczalne)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Stosowanie środków ochrony indywidualnej oraz obuwia roboczego/ochronnego. ◆ Dbłość o ład i porządek na stanowisku pracy. ◆ Zachowanie ostrożności podczas wykonywania pracy. ◆ Przestrzeganie instrukcji BHP obsługi urządzenia.
15.	Użądlenia przez pszczoły, osy i inne owady.	<p>Użądlenia przez owady (pszczoły, osy) podczas prac wykonywanych przez pracowników na terenach zewnętrznych.</p> <p><i>Skutki: rany po użądleniu, opuchlizna, odczyn alergiczny.</i></p>	<p>MAŁO PRAWDOPODOBNE</p>	<p>MAŁE</p>	<p>MAŁE (dopuszczalne)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Spokojne reagowanie na pszczoły, osy i inne owady znajdujące się w naszym otoczeniu. ◆ Zachowanie ostrożności. ◆ Zachowanie zasady ograniczonego zaufania. ◆ Stosowanie odzieży roboczej i obuwia roboczego/ochronnego.
16.	Hałas.	<p>Praca urządzeniami generującymi hałas np.: kosiarka, piła, wiertarka.</p> <p><i>Skutki: uszczerbek na słuchu, zmęczenie, choroby układu nerwowego.</i></p>	<p>PRAWDOPODOBNE</p>	<p>ŚREDNIE</p>	<p>MAŁE (dopuszczalne)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Stosowanie środków ochrony indywidualnej podczas pracy urządzeniami generującymi hałas. ◆ Wykorzystywanie urządzeń zgodnie z ich przeznaczeniem. ◆ Stosowanie przerw podczas pracy w warunkach długotrwałego hałasu. ◆ Stosowanie odzieży i obuwia roboczego/ochronnego.
17.	Stres psychiczny.	<p>Zbyt duże tempo i nadmiar zleconych zadań w stosunku do możliwości pracownika. Nerwowość i pośpiech przy wykonywaniu pracy. Konflikty międzyludzkie w zespole. Brak współpracy z innymi pracownikami, czy z przełożonym w związku z realizacją obowiązków.</p> <p><i>Skutki: lęki, nerwice, depresje.</i></p>	<p>PRAWDOPODOBNE</p>	<p>MAŁE</p>	<p>MAŁE (dopuszczalne)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Dostosowanie wymagań do możliwości psychofizycznych pracownika. ◆ Przestrzeganie norm dotyczących czasu pracy. ◆ Łagodzenie ewentualnych konfliktów w zespole przez przełożonego. ◆ Nawiązanie właściwych relacji interpersonalnych. ◆ Kształtowanie postaw asertywnych.
18.	Mobbing.	<p>Niewłaściwe i nieetyczne relacje między pracownikami a przełożonym. Zastraszanie i manipulowanie pracownikami.</p>	<p>MAŁO PRAWDOPODOBNE</p>	<p>MAŁE</p>	<p>MAŁE (dopuszczalne)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Jasne i zrozumiałe kryteria stawiania zadań oraz oceny ich wykonania.

		Wykorzystywanie stanowiska i podległych pracowników do celów prywatnych. <i>Skutki: stres, depresja, choroby psychiczne.</i>				<ul style="list-style-type: none"> ◆ Sprzyjanie tworzeniu otwartych relacji między pracownikami i przełożonymi, umożliwiających wymianę poglądów. ◆ Łagodzenie ewentualnych konfliktów. ◆ Przestrzeganie zasad kultury osobistej. ◆ Kształtowanie asertywnych postaw wśród pracowników. ◆ Przestrzeganie przyjętych procedur antymobbingowych w Urzędzie.
--	--	---	--	--	--	--

RYZIKO ZAWODOWE W ZWIĄZKU Z WYSTĘPUJĄCYMI CZYNNIKAMI BIOLOGICZNYMI

LP.	Zdarzenie, rodzaj zagrożenia	Charakterystyka czynników powodujących zagrożenie a oraz możliwych skutków wystąpienia zagrożenia	Prawdopodobieństwo	Ciężkość następstw	Oszacowanie ryzyka	Stosowane środki profilaktyczne
1.	Praca przy trawnikach.	Możliwość ukąszenia przez kleszcza podczas wykonywanej pracy na terenach trawiastych. Zakażenie wirusami i bakteriami przenoszonymi przez kleszcze. <i>Skutki: bolerioza, kleszczowe zapalenie opon mózgowych.</i>	MAŁO PRAWDOPODOBNE	ŚREDNIE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Stosowanie podczas pracy na terenach trawiastych odzieży ochronnej i obuwia roboczego/ochronnego. ◆ Profilaktycznie szczepienia przeciw kleszczowemu zapaleniu opon mózgowych. ◆ Kontrola całego ciała po zakończeniu pracy. ◆ W razie zauważenia kleszcza na ciele, jak najszybciej go usunąć. ◆ Miejsce ukąszenia zdezynfekować.
2.	Praca w miejscach sprzyjających rozwojowi roztoczy i grzybów (pomieszczenia piwniczne).	Możliwość zakażenia grzybami podczas pracy w miejscach, gdzie występuje środowisko sprzyjające ich rozwojowi np. w pomieszczeniach piwnicznych oraz w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych. <i>Skutki: alergia, choroby skóry, paznokci, błon śluzowych.</i>	MAŁO PRAWDOPODOBNE	MAŁE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Stosowanie odzieży ochronnej i środków ochrony indywidualnej. ◆ Częste mycie rąk. ◆ Dbanie o czystość – regularne sprzątanie pomieszczeń. ◆ Wietrzenie pomieszczeń.

3.	Praca w miejscu użyteczności publicznej o dużym skupisku ludzi.	<p>Możliwość zakażenia wirusami szczególnie w okresie wiosny, jesieni i zimy przy obniżonej odporności, i przy zmiennych warunkach atmosferycznych. Niebezpieczne dla zdrowia i życia powikłania po chorobie. Zarażenia innymi wirusami drogą powietrzno-kropelkową.</p> <p><i>Skutki: wysoka gorączka, bóle mięśni i stawów, ból gardła, zapalenie górnych dróg oddechowych, zapalenie płuc, zapalenie oskrzeli.</i></p>	PRAWDOPODOBNE	ŚREDNIE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Dbanie o odpowiednią odzież w okresie wiosennym i jesienno-zimowym przy zmiennych warunkach atmosferycznych. ♦ Częste mycie i dezynfekcja rąk. ♦ Profilaktyczne szczepienia na wirusy.
----	--	---	----------------------	----------------	--------------------------------	--

**OGÓLNA OCENA RYZYKA ZAWODOWEGO NA STANOWISKU
KONSERWATOR/KONSERWATOR ELEKTRYK**

Ryzyko Zawodowe MAŁE dopuszczalne

**PODSUMOWANIE
OCENY RYZYKA ZAWODOWEGO**

Zaleca się stałe monitorowanie ryzyka zawodowego oraz podejmowanie działań profilaktycznych celem utrzymania go na poziomie MAŁYM.

OPRACOWANIE W SKŁADZIE :

1. Zbigniew Walas
2. Agnieszka Piwowarczyk-Sołtys
3. Tomasz Żak
4. Andrzej Skarzyński
5. Sebastian Szwałnoch
6. Jan Malicki

DOKUMENTACJA OCENY RYZYKA ZAWODOWEGO

**NA STANOWISKU
SPRZĄTACZKA / PRACOWNIK GOSPODARCZY**

Kielce, maj 2020 r.

MIEJSCE PRACY

Sprzątaczkę wykonują czynności służbowe w następujących obiektach Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach tj.: w budynku przy al. IX Wieków Kielc 3 oraz w pomieszczeniach wynajmowanych:

- w budynku AQUA przy al. IX Wieków Kielc 4,
- w budynku przy ul. Paderewskiego 34 A.

POMIESZCZENIA PRACY

Stanowiskiem pracy sprzątaczkę/pracownika gospodarczego są pomieszczenia, w których wykonuje pracę porządkową tj.: pomieszczenia biurowe, gospodarcze, socjalne, higieniczno-sanitarne, korytarze i klatki schodowe Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach.

CHARAKTERYSTYKA PRACY

Praca odbywa się w systemie jednozmianowym.

Sprzątaczkę / pracownik gospodarczy realizuje zadania związane z utrzymaniem porządku i czystości w pomieszczeniach biurowych, gospodarczych, socjalnych, higieniczno-sanitarnych oraz na korytarzach i klatkach schodowych w w/w wymienionych budynkach Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach.

Do codziennych obowiązków należy zamiatanie korytarzy i klatek schodowych, odkurzanie pomieszczeń biurowych, zmywanie posadzek i podłóg. Poza tym sprzątaczkę / pracownik gospodarczy dba o czystość mebli biurowych i urządzeń biurowych oraz parapetów i odbojnic. Codziennie wyciera kurze w pomieszczeniach oraz opróżnia kosze na śmieci i pojemniki niszczonek do papieru.

W ramach wykonywanych czynności służbowych sprzątaczkę / pracownik gospodarczy sprząta codziennie także pomieszczenia higieniczno-sanitarne, w tym gruntownie myje sanitariaty, toalety, umywalki, lustra i podłogi. Jednocześnie uzupełnia pojemniki na papier toaletowy, ręczniki papierowe, mydło oraz opróżnia kosze i wynosi śmieci do pojemników będących w dyspozycji Urzędu.

Raz na kwartał sprzątaczkę / pracownik gospodarczy myje okna w pomieszczeniach biurowych i na klatce schodowej oraz myje drzwi. Wiąże się to z pracą na wysokości do 3 m.

Sprzątaczkę / pracownik gospodarczy pracuje z zastosowaniem odzieży roboczej i obuwia roboczego/ochronnego oraz przydzielonych środków ochrony indywidualnej, zgodnie z Tabelą Norm stanowiącą załącznik do Regulaminu pracy Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach.

**KARTA POMIARU RYZYKA ZAWODOWEGO NA STANOWISKU SPRZĄTACZKA / PRACOWNIK GOSPODARCZY
PODSTAWOWE ZAGROŻENIA**

OGÓLNE RYZYKO ZAWODOWE

Lp.	Zdarzenie, rodzaj zagrożenia	Charakterystyka czynników powodujących zagrożenie oraz możliwych skutków wystąpienia zagrożenia	Prawdopodobieństwo	Ciężkość następstw	Oszacowanie ryzyka	Stosowane środki profilaktyczne
1	2	3	4	5	6	7
1.	Poślizgnięcie, potknięcie się, upadek na tym samym poziomie.	Możliwość potknięcia się, poślizgnięcia się na nierównych, śliskich, powierzchniach dróg komunikacyjnych wewnętrznych i zewnętrznych, nieporządek na stanowisku pracy, zastawione przejścia, śliskie – mokre powierzchnie. <i>Skutki: skaleczenia, zdrapania, potłuczenia, złamania, zwichnięcia kończyn.</i>	MAŁO PRAWDOPODOBNE	ŚREDNIE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Zachowanie ostrożności podczas przemieszczania się po drogach komunikacyjnych wewnętrznych i zewnętrznych. ◆ Utrzymanie porządku na stanowisku pracy. ◆ Wzmoczona uwaga. ◆ Stosowanie obuwia roboczego/ochronnego.
2.	Upadek na niższy poziom np. ze schodów, z drabiny.	Możliwość potknięcia się na nierównych, śliskich, schodach. Upadek z drabiny. <i>Skutki: potłuczenia, złamania, zwichnięcia kończyn, wstrząśnięcie mózgu.</i>	PRAWDOPODOBNE	ŚREDNIE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Zachowanie ostrożności podczas przemieszczania się po schodach, podtrzymywanie się o barierkę. ◆ Stawianie drabiny na równych, stabilnych powierzchniach. ◆ Asekurowanie przez inną osobę podczas pracy na drabinie. ◆ Przestrzeganie instrukcji bhp do pracy na drabinie. ◆ Utrzymywanie porządku w miejscu pracy.
3.	Uderzenia, przygniecenia przez swobodny obiekt będący w ruchu (spadające przedmioty z drabiny, z parapetu).	Upadki przedmiotów z szafek, parapetów, czy podczas pracy na drabinie w związku z bałaganem na miejscu pracy bądź bezładnym ułożeniem przedmiotów. <i>Skutki: zdrapania, potłuczenia rąk, nóg, głowy (siniaki, guzy).</i>	MAŁO PRAWDOPODOBNE	MAŁE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Właściwa organizacja stanowisk pracy. ◆ Utrzymywanie porządku w miejscu wykonywania pracy. ◆ Zachowanie ostrożności. ◆ Ograniczenie pośpiechu, racjonalne rozłożenie obowiązków.

4.	Uderzenia o nieruchome przedmioty, wciągnięcie.	<p>Możliwość uderzenia o krawędzie mebli biurowych i urządzeń biurowych oraz ustawionych urządzeń do sprzątania.</p> <p>Możliwość urazu podczas usuwania pojemnika z niszczarki do papieru.</p> <p><i>Skutki: zadrapania, potłuczenia rąk, nóg, głowy (siniaki, guzy), lekkie i ciężkie rany cięte.</i></p>	PRAWDOPODOBNE	ŚREDNIE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Używanie urządzeń sprawnych technicznie, zgodnie z ich przeznaczeniem i instrukcją producenta. ◆ Właściwa organizacja stanowisk pracy. ◆ Utrzymywanie porządku w miejscu wykonywania pracy. ◆ Zachowanie ostrożności. ◆ Ograniczenie pośpiechu, racjonalne rozłożenie obowiązków.
5.	Przecięcia, skaleczenia, obtarcia.	<p>Możliwość skaleczenia, przecięcia podczas mycia mebli biurowych, okien, drzwi (ostre krawędzie) oraz podczas użytkowania ostrych narzędzi.</p> <p><i>Skutki: drobne skaleczenia, otarcia skóry.</i></p>	PRAWDOPODOBNE	ŚREDNIE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Właściwa organizacja stanowisk pracy. ◆ Zachowanie ostrożności. ◆ Wykonywanie czynności bez pośpiechu, racjonalne rozłożenie obowiązków. ◆ Stosowanie środków ochrony indywidualnej.
6.	Podnoszenie, przenoszenie ciężarów.	<p>Przenoszenie urządzeń do pracy, w tym odkurzacza, wiader z wodą, przesuwanie mebli i urządzeń biurowych podczas mycia, wynoszenie śmieci.</p> <p><i>Skutki: przeciążenie kręgosłupa, ogólne zmęczenie.</i></p>	PRAWDOPODOBNE	MAŁE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Stosowanie zasad bhp obowiązujących podczas wykonywania ręcznych prac transportowych (nieprzekraczanie dopuszczalnych ciężarów). ◆ Równomierne rozkładanie ilości podnoszonych i przewożonych materiałów na mniejsze części. ◆ Wykonywanie pracy bez nadmiernego pośpiechu. ◆ Stosowanie przerw podczas pracy. ◆ Stosowanie środków ochrony indywidualnej oraz obuwia roboczego/ochronnego.
7.	Porażenie prądem elektrycznym.	<p>Możliwość porażenia prądem w przypadku posługiwania się uszkodzonym urządzeniem elektrycznym lub w związku z uszkodzeniem izolacji przewodów zasilających urządzenie i gniazd wtykowych.</p> <p>Porażenie prądem w wyniku zalania cieczą (np. napojem, wodą) przewodów, urządzeń elektrycznych będących pod napięciem.</p>	MAŁO PRAWDOPODOBNE	DUŻE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Regularne kontrolowanie stanu instalacji – przewodów zasilających urządzenia. ◆ Nie używanie uszkodzonego urządzenia zasilanego prądem. ◆ Przestrzeganie instrukcji bhp użytkownika urządzeń elektrycznych.

		<i>Skutki: poparzenia, urazy wewnętrzne, śmierć.</i>				<ul style="list-style-type: none"> ◆ Stosowanie środków ochrony indywidualnej. ◆ Zachowanie ostrożności. ◆ Wykonywanie czynności bez pośpiechu.
8.	Zmienne warunki mikroklimatyczne.	<p>Przemieszczanie się pomiędzy budynkami Urzędu przy zmiennych warunkach atmosferycznych. Mycie okien podczas złych warunków atmosferycznych. Wynoszenie śmieci do pojemników na zewnątrz budynku.</p> <p><i>Skutki: przeziębienie lub przegrzanie organizmu, choroby układu oddechowego.</i></p>	PRAWDOPODOBNE	MAŁE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Używanie odpowiedniej odzieży roboczej dostosowanej do panujących warunków atmosferycznych. ◆ Zapewnienie zimnych lub gorących napoi zależnie od panujących temperatur. ◆ Unikanie przeciągów. ◆ Właściwa organizacja pracy.
9.	Pożar lub inne miejscowe zagrożenia.	<p>Możliwość zaprószenia ognia podczas palenie tytoniu bądź przy użyciu otwartego ognia w miejscach niedozwolonych. Zwarcie instalacji elektrycznej, podpalenie, itp.</p> <p><i>Skutki: lekkie i ciężkie poparzenia, złamania, zatrucia i podduszenia dymem, śmierć.</i></p>	MAŁO PRAWDOPODOBNE	DUŻE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Zapoznanie się z instrukcją bezpieczeństwa pożarowego budynku. ◆ Uczestniczenie w praktycznym sprawdzeniu organizacji oraz warunków ewakuacji. ◆ Uczestniczenie w szkoleniach z zakresu ochrony ppoż. ◆ Utrzymywanie sprawności stanu instalacji elektrycznej. ◆ Kontrolowanie sprawności działania systemu sygnalizacji pożaru. ◆ Utrzymywanie w sprawności podręcznego sprzętu ochrony przeciwpożarowej i hydrantów.
10.	Wypadki komunikacyjne (podczas przemieszczania się do innych budynków Urzędu).	<p>Możliwość wystąpienia wypadku komunikacyjnego pieszego pracownika przemieszczającego się do innego budynku Urzędu drogami i chodnikami użyteczności publicznej.</p> <p><i>Skutki: złamania, potłuczenia, zwichnięcia kończyn oraz ciężkie urazy ciała, kalectwo, śmierć.</i></p>	MAŁO PRAWDOPODOBNE	DUŻE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Wzmoczona uwaga. ◆ Zachowanie ostrożności, szczególnie podczas przechodzenia przez drogi publiczne o dużym natężeniu ruchu samochodowego. ◆ Stosowanie zasady ograniczonego zaufania na drodze.
11.	Obciążenie układu mięśniowo-kostnego	Długotrwała praca na nogach oraz w pozycji pochylecia przy odkurzaniu, myciu podłóg czy sprzątaniu sanitariatów oraz obciążenia	PRAWDOPODOBNE	MAŁE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Prawidłowe usytuowanie stanowiska pracy - zapewnienie ergonomicznych warunków pracy.

	(obciążenie kręgosłupa i stawów).	kręgosłupa przy dźwiganiu wiader z wodą, worków ze śmieciami itp. <i>Skutki: Przeciężenia układu mięśniowo-szkieletowego, bóle szyi, barków, nadgarstka, kręgosłupa.</i>				<ul style="list-style-type: none"> ◆ Stosowanie krótkich przerw w pracy celem wyprostowania obciążonego kręgosłupa. ◆ Podczas wykonywania pracy statycznej zmieniać pozycję ciała. ◆ Wykonywać drobne ćwiczenia rozluźniające oraz poprawiające krążenie.
12.	Zaprószenie oczu.	Zaprószenie oczu podczas prac porządkowych (podczas zamiatania, odkurzania, trzepania). <i>Skutki: stan zapalny oczu, uszkodzenie wzroku.</i>	PRAWDOPODOBNE	ŚREDNIE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Stosowanie środków ochrony indywidualnej oraz obuwia roboczego/ochronnego. ◆ Dbłość o ład i porządek na stanowisku pracy. ◆ Zachowanie ostrożności podczas wykonywania pracy.
13.	Kontakt z substancjami chemicznymi.	Używanie substancji chemicznych do czyszczenia podłóg, sanitariatów, okien oraz do dezynfekcji i odplamiania. <i>Skutki: podrażnienie błon śluzowych oczu, nosa, gardła, zmęczenie, zawroty głowy, omdlenia, zatrucia.</i>	PRAWDOPODOBNE	ŚREDNIE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Częste wietrzenie pomieszczeń. ◆ Stosowanie odzieży ochronnej i środków ochrony indywidualnej. ◆ Przestrzeganie przepisów bhp i instrukcji bezpiecznego stosowania środków chemicznych. ◆ Zapoznanie się z kartami charakterystyk środków chemicznych wykorzystywanych podczas pracy.
14.	Hałas.	Praca urządzeniami generującymi hałas np.: odkurzaczem. <i>Skutki: uszczerbek na słuchu, zmęczenie, choroby układu nerwowego.</i>	MAŁO PRAWDOPODOBNE	ŚREDNIE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Stosowanie środków ochrony indywidualnej podczas pracy urządzeniami generującymi hałas. ◆ Wykorzystywanie urządzeń zgodnie z ich przeznaczeniem. ◆ Stosowanie przerw podczas pracy w warunkach długotrwałego hałasu.
15.	Stres psychiczny.	Zbyt duże tempo i nadmiar zleconych zadań w stosunku do możliwości pracownika. Nerwowość i pośpiech przy wykonywaniu pracy. Konflikty międzyludzkie w zespole. Brak współpracy z innymi pracownikami, czy z przełożonym w związku z realizacją obowiązków. <i>Skutki: lęki, nerwice, depresje.</i>	MAŁO PRAWDOPODOBNE	MAŁE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Dostosowanie wymagań do możliwości psychofizycznych pracownika. ◆ Przestrzeganie norm dotyczących czasu pracy. ◆ Łagodzenie ewentualnych konfliktów w zespole przez przełożonego. ◆ Nawiązanie właściwych relacji interpersonalnych.

						♦ Kształtowanie postaw asertywnych.
16.	Mobbing.	Niewłaściwe i nieetyczne relacje między pracownikami a przełożonym. Zastraszanie i manipulowanie pracownikami. Wykorzystywanie stanowiska i podległych pracowników do celów prywatnych. <i>Skutki: stres, depresja, choroby psychiczne.</i>	MAŁO PRAWDOPODOBNE	MAŁE	MAŁE (dopuszczalne)	♦ Jasne i zrozumiałe kryteria stawiania zadań oraz oceny ich wykonania. ♦ Sprzyjanie tworzeniu otwartych relacji między pracownikami i przełożonymi, umożliwiających wymianę poglądów. ♦ Łagodzenie ewentualnych konfliktów. ♦ Przestrzeganie zasad kultury osobistej. ♦ Kształtowanie asertywnych postaw wśród pracowników. ♦ Przestrzeganie przyjętych procedur antymobbingowych w Urzędzie.

RYZIKO ZAWODOWE W ZWIĄZKU Z WYSTĘPUJĄCYMI CZYNNIKAMI BIOLOGICZNYMI

LP.	Zdarzenie, rodzaj zagrożenia	Charakterystyka czynników powodujących zagrożenie oraz możliwych skutków wystąpienia zagrożenia	Prawdopodobieństwo	Ciężkość następstw	Oszacowanie ryzyka	Stosowane środki profilaktyczne
1.	Praca w miejscach sprzyjających rozwojowi grzybów i roztoczy (pomieszczenia higieniczno-sanitarne).	Możliwość zakażenia grzybami podczas pracy w miejscach, gdzie występuje środowisko sprzyjające ich rozwojowi np. w pomieszczeniach archiwum oraz w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych. <i>Skutki: alergia, choroby skóry, paznokci, błon śluzowych.</i>	PRAWDOPODOBNE	MAŁE	MAŁE (dopuszczalne)	♦ Stosowanie odzieży ochronnej i środków ochrony indywidualnej. ♦ Częste mycie rąk. ♦ Dbanie o czystość – regularne sprzątanie pomieszczeń. ♦ Wietrzenie pomieszczeń.

2.	Kontakt z bakteriami i wirusami (usuwanie śmieci, sprząatanie pomieszczeń higieniczno-sanitarnych).	Możliwość kontaktu z bakteriami i wirusami (np. Salmonella, Escherichia coli) podczas sprzątania w miejscach, gdzie występuje duże skupisko bakterii np. w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych (toalety, umywalki) oraz w pojemnikach na śmieci. <i>Skutki: biegunki, zatrucia pokarmowe, zapalenie żołądka, jelit.</i>	PRAWDOPODOBNE	ŚREDNIE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Stosowanie odzieży ochronnej i środków ochrony indywidualnej. ◆ Częste zmiany rękawic. ◆ Dbanie o czystość – regularne sprząatanie pomieszczeń. ◆ Wietrzenie pomieszczeń.
3.	Praca w miejscu użyteczności publicznej o dużym skupisku ludzi.	Możliwość zakażenia różnymi wirusami szczególnie w okresie wiosny, jesieni i zimy przy obniżonej odporności i przy zmiennych warunkach atmosferycznych. Niebezpieczne dla zdrowia i życia powikłania po chorobie. Zarażenia innymi wirusami drogą powietrzno-kropelkową. <i>Skutki: wysoka gorączka, bóle mięśni i stawów, ból gardła, zapalenie górnych dróg oddechowych, zapalenie płuc, zapalenie oskrzeli.</i>	MAŁO PRAWDOPODOBNE	ŚREDNIE	MAŁE (dopuszczalne)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Dbanie o odpowiednią odzież w okresie wiosennym i jesienno-zimowym przy zmiennych warunkach atmosferycznych. ◆ Częste mycie i dezynfekcja rąk. ◆ Profilaktyczne szczepienia na wirusy.

**OGÓLNA OCENA RYZYKA ZAWODOWEGO NA STANOWISKU
SPRZĄTACZKA/PACOWNIK GOSPODARCZY**

Ryzyko Zawodowe MAŁE dopuszczalne

**PODSUMOWANIE
OCENY RYZYKA ZAWODOWEGO**

Zaleca się stałe monitorowanie ryzyka zawodowego oraz podejmowanie działań profilaktycznych celem utrzymania go na poziomie MAŁYM.

OPRACOWANIE W SKŁADZIE :

1. Zbigniew Walas
2. Agnieszka Piwowarczyk-Sołtys
3. Tomasz Żak
4. Andrzej Skarzyński
5. Sebastian Sz wajnoch
6. Jan Malicki

